

InDret

Llibertat d'expressió i lluites de poder entre Tribunals*

**Els drets a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge i les llibertats
d'informació i expressió a la Jurisprudència de la Sala 1a del
Tribunal Suprem dels anys 1998-2000**

(I)

Pablo Salvador Coderch

Facultat de Dret
Universitat Pompeu Fabra

Sonia Ramos González

Facultat de Dret
Universitat Pompeu Fabra

Álvaro Luna Yerga

Facultat de Dret
Universitat Pompeu Fabra

Carlos Gómez Ligüerre

Facultat de Dret
Universitat Pompeu Fabra

Barcelona, Juliol de 2001

www.indret.com

* Traducció de José Piñeiro Salguero

Sumari

- Introducció
- “*De minimis non curat Iudex*”: una jurisprudència plena de casos de bagatella
- Albarda sobre albarda: dos Tribunals Supremes. Isabel Preysler c. Hymosa i altres: STS, 1a, 31.12.1996; STC, 1a, 115/2000, de 5 de maig; STS, 1a, 20.7.2000
- Casuística del trienni: 10 casos de nota
- Taula de sentències citades
- Bibliografia
- Annex

- **Introducció**

En aquest lliurament, InDret analitza les 113 sentències dictades per la Sala 1a del Tribunal Suprem sobre dret a l'honor, intimitat i pròpia imatge en el període 1998-2000 amb un triple objectiu: a) mostrar com l'excessiu nombre de casos trivials que arriben a coneixement, sigui del Tribunal Suprem en cassació sigui del Tribunal Constitucional en empara, podria reduir-se amb modificacions relativament senzilles de la Llei d'Enjudiciament Civil, la Llei Orgànica del Poder Judicial i la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional; b) abordar la vella qüestió plantejada per la dualitat de Tribunals Suprems a Espanya com en altres països del nostre entorn cultural; i, finalment, c) seleccionar per vostès els casos que ha considerat més rellevants del període considerat. En un segon lliurament, InDret analitzarà dues sentències destacades d'aquesta constel·lació de casos, les SSTS, 1a, 2.6.2000, *Enrique Rodríguez Galindo c. Fermín Muguruza i altres*, i 8.3.1999, *Fills de Carles Trias Bertran c. "Corporació Catalana de Ràdio i Televisió" i altres*, que posen de manifest la dificultat d'aplicar la doctrina constitucional sobre llibertat d'informació i expressió a situacions de conflicte civil.

- **"De minimis non curat Iudex": una jurisprudència plena de casos de bagatel·la**

Juntament amb els dos casos que es comentaran en el segon lliurament d'aquest treball i amb alguns altres de rellevància jurídica indiscutible per un Estat de dret, durant el trienni 1998-2000, la Sala 1a s'ha vist inundada per dotzenes de casos trivials, desproveïts de qualsevol interès cassacional.

Així, per exemple, és possible preguntar-se si és una tasca pròpia de la cassació jutjar el següent:

- Publicar del president d'una Caixa d'estalvis expressions com "*jugar a todos los paños*", "*muñidor*" o "*emperador financiero*" (STS 26.2.2000: 0 d'indemnització).
- Que un periodista escrigui, referint-se a un col·lega, les expressions "*pobrecito difamador, necedades de niñato de pésimo gusto, escasa estatura física y mental*" (STS 18.10.1999: 3.005,06).
- Referir-se a l'actor com "*alias Colombo*" (STS 13.6.2000: 0), en al·lusió a un personatge de ficció que tenia un ull de vidre.
- Haver qualificat l'actor o actors de "*¡ladrón!*" (STS 14.4.2000: 6.010,12), de "*¡golfó!*" (STS 11.10.2000: 901,52), de "*pandilla sin vergüenza*" (STS 12.5.2000: 0), de "*puro retrete (...) pestilente tufo (...), heces que nos hacéis expeler*" (STS 30.11.1998: 6.010,12).
- Haver dit de dos malmesos esportistes que "*uno salió vago y el otro se lió con las drogas*" (STS 27.3.1998: condemna per la segona expressió, 1.502,53).
- Haver qualificat d' "*enigma*" la manera en què el germà mort de l'actor, un sacerdot, havia incrementat la seva fortuna (STS 26.1.1998: 0).
- O, finalment, haver comès errors obvis de transcripció quan s'havia escrit, en una carta de disculpa, "*¿puedo desgraciar a Don León?*" en comptes de "*¿puedo desagraciar a Don León?*" (STS 27.6.2000: 0), en un context que permetia desfer fàcilment l'error.

La saturació de treball amb litigis de bagatel·la que asfixien el Tribunal Suprem es reproduïx al Tribunal Constitucional. Aquest, durant el trienni considerat, ha hagut de resoldre molts casos que es podrien haver enllestit per la justícia ordinària sense cap necessitat que el propi Tribunal Constitucional hagués de revalidar doctrina que ja tenia ben establerta, però que s'ha hagut d'aplicar a casos senzills que no exigeixen canvi o creació de jurisprudència constitucional i que, per tant, no haurien d'haver arribat a una instància tan alta.

Així, és opinable que l'empara constitucional hagi de servir per jutjar:

- Un mitjà d'informació, el seu director i el periodista que havien publicat sobre l'actor, membre de la delegació diplomàtica espanyola a Holanda, que estava vinculat amb el tràfic d'armes, automòbils i drogues, així com amb la banda terrorista ETA (STC, 1a, 144/1998, 30.6.1998: denega l'empara sol·licitada pel director d' "Entreviu", l'autor de la notícia i "Ediciones Zeta, SA").
- Que un client digui dels seus advocats que "*pretendían cobrarle una minuta (...) contrariamente a lo pactado antes del juicio (...) superior incluso a la indemnización (...) que la Audiencia Provincial había fijado definitivamente [sic] en la apelación (...)*" (STC, 2a, 232/1998, 1.12.1998: denega l'empara sol·licitada pels dos advocats).
- Recíprocament, que un advocat afirmi d'una Magistrada "*este auto es un auténtico desaguizado, contraviene claramente lo que debe ser la literatura judicial y los términos mínimos que debe contener una resolución y supone una falta de conocimiento supino de la ley (...). Los ciudadanos no tienen por qué sufrir a Jueces que desconocen mínimamente el derecho (...). Es de admirar la vocación de esta señora por hacer sentencias. No me explico su insistencia en trabajar en algo que desconoce por completo*" (STC, 2a, 46/1998, 2.3.1998: denega l'empara sol·licitada per l'autor de les declaracions).
- Els periodistes i el mitjà d'informació que havien publicat un reportatge titulat "*Falcon Crest socialista, una turbia historia de amor, poder y dinero*", en què es deia de l'actora "*Ángela de paso se quedó embarazada del secretario de [Alfonso] Guerra (...), aquéllo era una fiesta*", "*el Fali no quiso casarse con Ángela y desapareció del mapa familiar*" (STC, 1a, 112/2000, 5.5.2000: denega l'empara sol·licitada pel director d' "Época", l'autor de l'article i "Difusora de Información Periódica, SA").
- Els informadors i el mitjà d'informació que havien reproduït la imatge del bar de l'actor en un article periodístic sobre clubs nocturns en què s'indicava la detenció de diversos empresaris (STC, 2a, 77/1999, 26.4.1999: denega l'empara sol·licitat pel director, l'editor i una redactora de "Cambio 16").
- L'administrador de finques que havia ofert els seus serveis a onze comunitats de propietaris a les que va remetre diversos escrits per a que prescindissin dels serveis del seu administrador: "*los intereses de la cuenta corriente de la comunidad son de la comunidad, lo mismo que las comisiones y descuentos que frecuentemente se pueden obtener de los suministradores, ya que el cliente, en ambos casos, es la comunidad, no el administrador*" (STC, 2a, 180/1999, 11.10.1999: denega l'empara sol·licitada per l'administrador de les onze comunitats de propietaris).
- Els informadors i el mitjà d'informació que havien publicat unes declaracions de la mare biològica del fill de Sara Montiel: "*Habla la madre natural de Zeus: Jamás quitaré mi hijo a Sara Montiel*", juntament amb la informació de que exercia la prostitució i de que l'aleshores menor havia estat venut als seus pares adoptius (STC, 1a, 134/1999, 15.7.1999: denega l'empara sol·licitada per "Publicaciones Heres, SA").
- Per últim, un cas de condemna per un delictes contra la salut pública en què el recurrent en empara havia al·legat la violació del dret al secret de les comunicacions telefòniques, quan les proves obtingudes mitjançant la intervenció judicial d'aquelles comunicacions

no van ser tingudes en compte per condemnar-lo (STC, Ple, 81/1998, 2.4.1998: denega l'empara sol·licitada).

Allò que és discutible en aquests casos no és que els seus protagonistes fossin o no mereixedors de tutela judicial ja que, sens dubte, tots ho eren. El que és realment opinable és que encara avui es consideri necessari establir doctrina constitucional per resoldre casos com els esmentats, la majoria dels quals trobaven fàcil solució sota l'imperi de la doctrina constitucional establerta prèviament. La trivialitat ve donada per la longitud de la seqüència de casos majoritàriament senzills de resoldre: la funció s'exerceix de forma hipertrofiada, perquè hi ha dos òrgans competents per dur-la a terme -i no només un- i, a més, perquè al Tribunal Suprem no hi ha un filtre clar d'interès cassacional i el Tribunal Constitucional està mancat de competències ben definides per seleccionar els casos que després ha de resoldre.

El Tribunal Constitucional resol atorgar l'empara en pocs dels casos que arriben al seu coneixement. Així, per exemple, va concedir l'empara a un dels periodistes que havien publicat de José María Ruiz Mateos i Miscordia Miarnau Salvat, esposa de José María Sabater, "*Los 4 días en Jamaica de Ruiz Mateos y su novia*", "*amiga íntima*" "*un esperpéntico episodio de vírgenes, sexo y tráfico de divisas*", "*la Virgen cambió de bando*", "*fugarse con la señora del Secretario de uno (...) aunque la dama se llame Misericordia*", i havien estat condemnats per un delictes d'injúries pel Tribunal Suprem (STC, 2a, 200/1998, 14.10.1998). També va fer el mateix en un cas en que l'Audiència Provincial de Múrcia havia condemnat al recurrent en empara com autor d'un delictes de desacatament per haver declarat d'un senador i alcalde "*¡ay, Juanico que te juntas ya con to el mundo, hijo!*", "*para que 'haiga' más suelo urbanizable para Promosa o proleches*", "*para que se jodan los pájaros, que seguramente son de izquierdas*", "*y si quieres arroz Catalina*" (STC, 2a, 110/2000, 5.5.2000).

La nostra opinió, segons la qual els casos esmentats són manifestament trivials, es veu confirmada per les pròpies resolucions que quantifiquen l'abast del dany. Disposem d'informació completa sobre les quanties sol·licitades a la demanda i les finalment concedides o revalidades en 43 dels 113 casos resolts per la Sala 1a del Tribunal Suprem en el trienni de referència. La mitja aritmètica de les indemnitzacions finalment cobrades pels demandants és de 25.947,23 . La mitja és, no obstant això i per la mostra analitzada, erràtica. En pocs casos el Tribunal Suprem concedeix o revalida una indemnització molt superior a aquesta mitja i en molts d'altres la indemnització reconeguda als demandants és molt inferior a la mitja indicada. Existeix, per tant, una gran dispersió respecte de la mitja (50.181,88) que la converteix en una dada poc representativa.

La dispersió és conseqüència del gran marge de discrecionalitat en la determinació de les indemnitzacions que el nostre sistema processal concedeix als jutges. La incertesa sobre la indemnització final provoca una sobrequantificació dels danys a la demanda i l'existència de diferents quanties en casos anàlegs impedeix que els candidats a demandants puguin calcular *ex ante* els beneficis del procés (vegeu a InDret, [Efectes de la variabilitat sobre la resolució de conflictes](#)).

La mitjana aporta una informació més fiable. La mitjana és un valor resistent de centre i, per tant, poc sensible a l'existència de valors extrems. Pels casos analitzats, la mitjana és de 15.025,3 , sobtadament baixa si es compara amb la mitjana de les indemnitzacions sol·licitades pels actors a les seves demandes: 150.253,02 .

La quantitat excessiva d'assumpes que arriben al Tribunal Suprem i l'absència general d'interès cassacional en la seva major part s'explica perquè l'ordenament processal històric ha privilegiat l'accés a la cassació de litigis sobre vulneració dels drets fonamentals de l'[art. 18.1 CE](#).

Abans de l'entrada en vigor de la [Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil](#) (LEC), el 8 de gener de 2001, la tutela jurisdiccional civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, drets fonamentals recollits a l'[art. 18.1 CE](#), es podia instrumentar mitjançant:

- i) El judici declaratiu corresponent en funció de la quantia del plet ([arts. 481 i segs. RD de 3 de febrer de 1881, de promulgació de la Llei d'Enjudiciament Civil](#) -LEC 1881-).
- ii) El procediment especial, preferent i sumari, establert en la [Llei 62/1978, de 26 de desembre, de protecció jurisdiccional dels drets fonamentals de la persona](#) (Llei 62/1978). La [Disposició Transitòria Segona de la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge](#) (LO 1/1982) va incloure els drets a l'honor, intimitat i imatge en el catàleg dels drets fonamentals, la violació dels quals permetia recórrer a l'esmentat procediment.

Donada aquesta regulació, qualsevol cas de vulneració dels drets fonamentals reconeguts a l'[art. 18.1 CE](#) i tramitats pel procediment civil previst a la Llei 62/1978, podia accedir a cassació per raó de la matèria i fos quina fos la quantia del plet:

[Art. 15.2 Llei 62/1978](#): “*Contra la sentencia dictada en apelación podrá interponerse recurso de casación, o, en su caso, de revisión*”.

[Art. 1687.4 LEC 1881](#): “*Son susceptibles de recurso de casación: (...) 4º. Las resoluciones para las que expresamente se admita en las circunstancias y conforme a los requisitos que vengan establecidos*”.

Com que la LEC 2000 va derogar els [arts. 11-15 Llei 62/1978](#), relatius al procediment civil de protecció dels drets fonamentals ([Disposició Derogatòria Única, 2. 3r LEC](#)), actualment, les demandes de tutela jurisdiccional civil dels drets fonamentals, excepte les relatives al dret de rectificació, es tramiten pel procediment declaratiu ordinari ([art. 249. 2n LEC](#)).

La reforma, de totes maneres, s'ha quedat molt curta: l'accés a la cassació continua configurat de manera tan oberta que tot plet sobre el dret a l'honor, per banal que resulti, pot accedir al Tribunal Suprem. En efecte, segons l'[art. 477.2 LEC](#):

“Serán recurribles en casación las sentencias dictadas en segunda instancia por las Audiencias Provinciales, en los siguientes casos:

1.º Cuando se dictaran para la tutela judicial civil de derechos fundamentales, excepto los que reconoce el artículo 24 de la Constitución”.

El criteri normatiu no és raonable: només contribueix –calculem que en un 3%- al col·lapse de la cassació civil, inundada per 10.000 assumpes pendents. En el trienni objecte d'aquest article la mitja del temps entre la data de la Sentència de l'Audiència

recorreguda a cassació i la del Tribunal Suprem és de més de quatre anys. Justícia tardana és denegació de justícia.

InDret creu que hi ha solucions a aquest problema; una, per exemple, passaria per atribuir a les Sales Civil i Penal dels Tribunals Superiors de Justícia el coneixement dels recursos de cassació en seu d'empara ordinària contra Sentències de segona instància en els casos en que no fos possible recurs de cassació. En els que fos possible aquest recurs, es podria crear una Sala especial en el Tribunal Suprem ("Sala de Empara") per tal de conèixer les violacions de drets fonamentals per òrgans jurisdiccionals. Així, l'empara ordinària finalitzaria normalment en els Tribunals Superiors de Justícia i accediria només al Tribunal Suprem quan la sentència d'instància fos susceptible de recurs de cassació. La descàrrega de treball podria resultar encara més gran si, d'acord amb propostes de política legislativa que gaudeixen avui en dia de força acceptació, es restringís l'accés a la cassació de tal manera que aquesta es cenyís exclusivament a la unificació de l'aplicació de la llei i a l'establiment de jurisprudència (vegeu Pascual SALA SÁNCHEZ, 1994, pàg. 170).

El 2001, el Govern i el Ministeri de Justícia han impulsat un projecte polític i legislatiu de Reforma de la Justícia espanyola. Algunes de les propostes que es discuteixen en aquest anunciat procés de canvi suggereixen descarregar el Tribunal Suprem d'assumptes dels que podrien conèixer els Tribunals Superiors de Justícia sense cap minva de la tutela judicial efectiva si la cassació recupera les seves funcions nomofilàctica i creadora de jurisprudència i s'hi limita.

Tanmateix, la proposta anterior, així com altres de similars que podrien contribuir a resoldre els problemes que planteja l'empara judicial ordinària, no resolen les qüestions que suscita l'empara constitucional ni, en particular, ofereixen criteris substantius de delimitació entre ambdues. A això ens referim a continuació.

- ***Albarda sobre albarda: dos Tribunals Suprems. Isabel Preysler c. Hymssa i altres: STS, 1a, 31.12.1996; STC, 1a, 115/2000, de 5 de maig; STS, 1a, 20.7.2000***

En efecte, a més de l'empara ordinària, a càrrec dels tribunals també ordinaris, en el nostre ordenament existeix l'empara constitucional, de la que coneix, precisament, el Tribunal Constitucional. Així, segons l'article [53.2 CE](#), incís inicial:

“Cualquier ciudadano podrá recabar la tutela de las libertades y derechos reconocidos en el artículo 14 y la Sección primera del Capítulo segundo ante los Tribunales ordinarios por un procedimiento basado en los principios de preferencia y sumariedad y en su caso, a través del recurso de amparo ante el Tribunal Constitucional. Este último recurso será aplicable a la objeción de conciencia reconocida en el artículo 30”.

Aquesta dualitat s'explica per la coexistència en molts Estats europeus continentals d'un Tribunal Suprem i un Tribunal Constitucional.

Als països del sud d'Europa els Tribunals Suprems ho són de cassació, és a dir, controlen la aplicació correcta de les lleis i unifiquen la jurisprudència, però no solen entrar, almenys explícitament, en les declaracions de fets provats realitzades pels tribunals ordinaris. A la pràctica, de totes maneres, la distinció entre fet i dret en la cassació és amb freqüència formal, particularment quan els Tribunals Suprems cassen la sentència d'instància no per raons nomofilàctiques o d'unificació de jurisprudència, sinó

per exigències de justícia material del cas concret. En canvi, en alguns països del nord d'Europa, com assenyaladament a Alemanya Federal, el Tribunal Suprem és clarament un tribunal de revisió, pot entrar a conèixer qüestions de fet.

La Constitució Espanyola de 1978 va establir una jurisdicció constitucional independent del Poder Judicial seguint les experiències alemanya federal i italiana de la segona postguerra mundial per raons concretes similars (desconfiança davant d'una generació de Jutges i Magistrats que havien aplicat lleis aprovades per un règim dictatorial i incompatibles amb la legislació d'un estat constitucional socioliberal) i genèriques (escepticisme davant d'una judicatura composta per funcionaris de carrera i molt corporativa; preferència per una jurisdicció constitucional concentrada –i no difusa– i exercida per Magistrats seleccionats pels més alts poders de l'Estat).

Com és previsible, la dualitat de Tribunals i de competències en matèria d'empara permet resolucions contradictòries d'un mateix cas i, històricament, el dret comparat mostra com la dualitat de Tribunals Superiors manifesta amb certa freqüència l'intent de tots dos d'imposar la seva pròpia interpretació per sobre de la propugnada per l'altre (vegeu Rosario SERRA CRISTÓBAL, 1999, *passim*).

El problema es planteja en la seva màxima intensitat precisament en matèria d'empara, perquè “*en el amparo constitucional contra actos jurisdiccionales el TC actúa como si fuese el tribunal de casación*” i “*es muy difícil no hallar un nexo de unión entre cualquier cuestión jurídica que se esté debatiendo en un proceso y un derecho fundamental*” (Rosario SERRA CRISTÓBAL, 1999, pàgs. 68-69).

Durant el trienni objecte d'aquest treball, ambdós Tribunals han conegut tres vegades el mateix cas i, a totes, han resolt de manera diferent i contradictòria: quan la **STS, 1a, 31.12.1996 (Isabel Preysler c. Hyma i altres)** fou anul·lada per la **STC, 1a, 115/2000, de 5 de maig (Isabel Preysler c. STS, 1a, 31.12.1996)**, el conflicte entre ambdós Tribunals es va tornà a plantejar.

El setmanari “Lecturas” havia publicat, a partir del seu número 1942, de 23.6.1989, una sèrie de 10 capítols, titulada “La cara oculta de Isabel Preysler”, actora en el plet. En el primer es recollen manifestacions de la Sra. María Alejandra M. S., antiga mainadera d'una filla de l'actora, sobre aquesta última: “los granos que le salen en la cara, con frecuencia...”, porta “una determinada agenda de piel de cocodrilo”, així com referències a molèsties dermatològiques, efectes negatius d'un embaràs sobre la seva bellesa, hàbits de lectura, vestuari, incloent certes peces que utilitzava a la seva intimitat, horari familiar, relació amb marits anteriors i amb l'actual, amb els seus pares, i, molt àmpliament, la vida dels seus fills.

L'actora demandà a la seva antiga empleada; al Sr. Julio B. G., director del setmanari; al Sr. Enrique S. Ll., periodista; així com a “El Hogar y la Moda, SA” (Hyma), editora de “Lecturas”, per vulneració del seu dret a la intimitat personal i familiar ([art. 18.1 CE](#)) i demanà una indemnització de 300.506,05 €, entre d'altres extrems. El JPI núm. 32 de Barcelona, en sentència de 23.5.1991, estimà parcialment la demanda i condemnà solidàriament als demandats a pagar a l'actora 30.050,61 €, entre d'altres pronunciaments. L'AP de Barcelona, Secció 11a, en sentència de 12.1.1993, desestimà els recursos d'apel·lació interposats pels demandats, excepte el d'Enrique S. Ll., a qui absolgué, estimà el de l'actora i revocà parcialment la SJPI en l'únic sentit d'eleva la quantia indemnitzatòria a 60.101,21 €.

La STS, 1a, 31.12.1996 estimà el recurs de cassació interposat per “Hymssa” i el director del setmanari, que al·legaren la infracció dels arts. 20.1.d) CE en relació amb l'[art. 18.1 CE](#) i els [arts. 2.1](#) i [7.3 LO 1/1982](#), revocà la sentència d'instància i absolgué als recurrents.

En el Fonament Jurídic 1er, el Tribunal Suprem digué:

“[L]as frases aparecidas en el reportaje de la revista (...) no se pueden catalogar, ni de lejos, como atentadori[a]s graves a la intimidad, por ser afrentos[a]s, molest[a]s, o simplemente desmerecedor[a]s desde un punto de vista de homologación social. Simplemente constituyen una propalación de chismes de escasa entidad, que en algún caso pudieran servir como base para resolver un contrato laboral de empleo del hogar, pero nunca para estimarlos como un atentado grave y perjudicial a la intimidad de una persona”.

L'actora i recorreguda, Sra. Isabel Preysler, recorregué en empara davant del Tribunal Constitucional per vulneració del seu dret constitucional a la intimitat personal i familiar ([art. 18.1 CE](#)), així com del principi d'igualtat en l'aplicació de la llei ([art. 14 CE](#)). La STC, 1a, 115/2000, de 5 de maig, atorgà l'empara sol·licitada, declarà la lesió del dret a la intimitat personal i familiar de la recurrent i anul·là la sentència recorreguda:

“[L]as declaraciones que se contienen en el [reportaje] han invadido ilegítimamente la esfera de la intimidad personal y familiar de la recurrente, al dar al público conocimiento de datos y circunstancias que a este ámbito indudablemente pertenecen” (F. J. 5è).

“[L]a observancia del deber de secreto [profesional a cargo del trabajador] es una garantía de que no serán divulgados datos pertenecientes a la esfera personal y familiar del titular del hogar, con vulneración de la relación de confianza que permitió el acceso a los mismos” (F. J. 6è).

“[B]asta la simple lectura del reportaje (...) para estimar que los datos divulgados carecen de relevancia pública, pues éstos se refieren (...) a distintos aspectos de la intimidad personal y familiar de la recurrente que van desde supuestos o reales defectos físicos de ésta y los cuidados para paliarlos o evitar que sean conocidos hasta la descripción pormenorizada de la vida cotidiana en su hogar y los hábitos de los familiares que con ella conviven” (F. J. 10è).

No obstant això, menys de tres mesos després, el 20.7.2000, la Sala 1a del Tribunal Suprem dictà, ex art. 5.1 [Llei Orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial](#) (LOPJ), una nova sentència en substitució de l'anul·lada pel Tribunal Constitucional i desestimà els motius del recurs de cassació originari relatius al conflicte entre llibertat d'informació i dret a la intimitat i, tot seguit, procedí a revisar a la baixa la quantia de la indemnització, deixant-la en un import 40 vegades inferior al concedit per l'Audiència Provincial:

“Las frases [del reportaje] se pueden calificar como insignificantes dada la enorme proyección pública de la afectada -hecho notorio-, por lo cual la valoración del daño moral producido puede ser mensurado en 25.000 pesetas [150]” (F. J. 2on).

La segona sentència del Tribunal Suprem ha estat recorreguda en empara per l'actora. InDret i el contribuent conserven l'esperança de deixar algun dia de carregar amb els costos del reiterat conflicte institucional.

En la jurisprudència constitucional espanyola sobre les llibertats d'informació i expressió ([art. 20 CE](#)), el conflicte entre òrgans del Poder Judicial i Tribunal Constitucional té, com hem narrat en un altre lloc (Pablo SALVADOR CODERCH *et al.*, 1990, pàgs. 71-75) manifestacions antigues, ja que va plantejar-se per primera vegada amb ocasió de la STC, 2a, 104/1986, de 17 de juliol, ponència del Magistrat Francisco Tomás y Valiente. En el cas recorria en empara un periodista condemnat per una falta d'injúries comesa a un article d'un setmanari local ("Soria Semanal", 14.4.1984) on havia criticat determinats aspectes de la gestió urbanística duta a terme per l'alcalde de la localitat. El Tribunal Constitucional emparà el recurrent, però quan el Jutjat de Sòria rebé de tornada les actuacions i va prengué coneixement de la resolució del Tribunal Constitucional, el seu titular va entendre que hauria de dictar una nova sentència i el 15.12.1986 reiterà, impàvid, la decisió originària. El periodista condemnat tornà a recórrer en empara i la STC, 2a, 159/1987, de 26 d'octubre, li atorgà: el jutge, va dir, pot interpretar el contingut de la sentència d'empara, però "*no puede contrariar lo establecido en ella ni dictar resoluciones que menoscaben la eficacia de la situación jurídica subjetiva allí declarada (...). Resulta inaceptable (...) que, anulada una Sentencia penal condenatoria por los defectos intrínsecos del razonamiento en ella expuestos se llegue a dictar por el mismo órgano judicial una resolución de fondo, reiterando así el ejercicio del ius puniendi del Estado*" (F. J. 3er). Van quedar recels: a la sentència de la majoria s'hi oposà un vot particular del Magistrat Eugenio Díaz Eimil ("*No supone la nueva Sentencia del Juez ejercitar dos veces el ius puniendi (...) ni quebranto del principio non bis in idem, pues la anulación de la primera [Sentencia] hace que ésta quede privada de todo efecto jurídico*").

En altres àmbits aliens a l'objecte d'aquesta breu ressenya, vegeu, per exemple, la STC, 1a 7/1994, de 17 de gener, que anul·là la STS, 1a, 30.4.1992, que al seu torn havia revocat en cassació la SAP, Madrid, 26.2.1990, segons la qual la negativa del demandat a sotmetre's a les proves de paternitat constituïa un indici apreciable pel Tribunal com a prova que el demandat era el progenitor del fill que exercia una acció de reclamació de la filiació.

La prevalença de la doctrina constitucional sobre la jurisprudència de cassació del Tribunal Suprem resulta de l'[art. 164.1 CE](#):

"Las sentencias del Tribunal Constitucional se publicarán en el Boletín Oficial del Estado con los votos particulares, si los hubiere. Tienen el valor de cosa juzgada a partir del día siguiente de su publicación y no cabe recurso alguno contra ellas. Las que declaren la inconstitucionalidad de una ley o de una norma con fuerza de ley y todas las que no se limiten a la estimación subjetiva de un derecho, tienen plenos efectos frente a todos".

De forma semblant, l'[art. 5.1. LOPJ](#):

"La Constitución es la norma suprema del ordenamiento jurídico, y vincula a todos los Jueces y Tribunales, quienes interpretarán y aplicarán las leyes y los reglamentos según los preceptos y principios constitucionales, conforme a la interpretación de los mismos que resulte de las resoluciones dictadas por el Tribunal Constitucional en todo tipo de procesos".

No obstant això, els [arts. 54 i 55.1 Llei Orgànica 2/1979, de 3 d'octubre, del Tribunal Constitucional](#) (LOTC) compliquen la situació, doncs si bé el primer sembla limitar estrictament la funció de l'empara constitucional:

“Cuando la Sala conozca del recurso de amparo respecto de decisiones de los Jueces y Tribunales limitará su función a concretar si se han violado derechos o libertades y se abstendrá de cualquier otra consideración sobre la actuación de los órganos jurisdiccionales”.

El segon la delimita més àmpliament:

“La sentencia que otorgue el amparo contendrá alguno o algunos de los pronunciamientos siguientes:

- a) *Declaración de nulidad de la decisión, acto o resolución que hayan impedido el pleno ejercicio de los derechos o libertades protegidos, con determinación, en su caso, de la extensión de sus efectos.*
- b) *Reconocimiento del derecho o libertad pública, de conformidad con su contenido constitucionalmente declarado.*
- c) *Restablecimiento del recurrente en la integridad de su derecho o libertad con la adopción de las medidas apropiadas, en su caso, para su conservación”.*

La doctrina, per la seva part, ha partit de la prevalença de l'empara constitucional per tot seguit limitar-la amb una apel·lació extrajurídica a l'autocontrol (*self-restraint*) del Tribunal Constitucional. Això no és res d'estrany, ja que el conflicte no és jurídic, sinó intrínsecament polític. De fet, les solucions comparades manifesten la naturalesa intrínseca del conflicte, ja que solen consistir en fórmules més o menys explícites, però sempre extralegals i extrajurisprudencials d'autocontrol: la “diplomàcia constitucional” a Alemanya Federal, la denominada “pau dels savis” italiana, la “prudència constitucional” belga, etc. (Rosario SERRA CRISTÓBAL, 1999, pàgs. 77-83).

InDret no creu que les doctrines sobre la interpretació de la Constitució i les lleis -doctrines subjectives, objectives, aquelles que privilegien la interpretació d'acord amb certs principis o valors o aquelles altres que fan el mateix amb la interpretació procedent de determinats òrgans- aclareixin la naturalesa i l'evolució previsible de conflictes d'aquesta naturalesa: les doctrines jurídiques de la interpretació de les lleis són **normatives**, ja que diuen com s'**haurien** d'interpretar els enunciats legals. Però no són teories **positives** que permetin realitzar explicacions i prediccions sobre les interpretacions fàcticament possibles. Però si, com esdevé en el nostre cas, es tracta d'un conflicte primàriament polític entre institucions que comparteixen el poder i competeixen per ell dins d'un Estat, sembla raonable prescindir per un moment de les doctrines normatives i recórrer a models analítics de ciència política positiva (**Positive Political Theory**: vegeu Ken SHEPSLE/Mark BONCHEK, *Analyzing Politics: Rationality, Behavior, and Institutions*, New York, Norton, 1997) sobre interpretació de les lleis que permeten explicar el fenomen. Alguns d'aquests models mostren com els límits a les interpretacions possibles d'un text constitucional o legal que poden dur a terme els Tribunals venen donats per la capacitat de reacció d'altres òrgans o poders de l'Estat i no per la lletra de la llei, és a dir, no pel sentit usual dels enunciats constitucionals o legals, com, en canvi, sosté la doctrina jurídica dominant sobre la interpretació de la Constitució i de les lleis (Brian A. MARKS, 1988; John A. FERREJOHN/Richard R.

WEINGAST, 1992, págs. 263 y ss y 1992, págs. 565 y ss.; Pablo SALVADOR CODERCH, 1992; McNOLLGAST, 1995, págs. 1631-1683; y, recientemente, Robert D. COOTER, 2000, págs. 215 y ss.).

El lector interessat en aquests models pot consultar les obres citades o el breu resum que incloem a continuació:

Suposem un sistema legislatiu bicameral perfecte, format per una Cambra Baixa, de representació popular, i una Cambra Alta, de representació territorial. Ni diputats ni senadors estan subjectes a disciplina de vot imposada per partits polítics forts. El poder judicial és independent i els jutges, J, que el componen són inamovibles, vitalicis i es jubilen amb el sou íntegre.

Suposem que un Jutge cridat a decidir un cas pot escollir entre varies interpretacions de la llei que ha d'aplicar: les decisions possibles ocupen un espai polític unidimensional X i, en ell:

La decisió política històrica al respecte, Q –el status quo-, incorpora la substància d'una decisió legislativa anterior: Q tradueix en termes legislatius les preferències del Legislador històric.

A l'actualitat, les posicions polítiques dels membres d'ambdues cambres que ocupen la posició mediana a cadascuna d'elles són, respectivament, H i S.

La frase anterior requereix un aclariment: la mitjana és un valor tal que, ordenades en magnitud les dades, la meitat justa és menor que ella i l'altre meitat, major, és a dir, la mitjana és el valor central d'una distribució. Llavors, un diputat o senador amb llibertat absoluta de vot ocupa el lloc mitjà quan, en relació amb una qüestió sobre la que s'ha d'adoptar una decisió, se situa en una posició política tal que deixa a la seva esquerra tants diputats o senadors com els que deixa a la seva dreta. Saber en quin lloc de l'espai polític se situa el legislador mitjà és òbviament important en tant que serveix com a línia de demarcació per saber on ha d'aturar-se abans d'escorar cap a un costat o l'altre el sentit polític d'una decisió.

X K' H Q K S

Suposí's llavors que el Jutge adopta una resolució, K, que se situa a l'interval H-S. K no agrada a la majoria dels senadors, ja que se situa a l'esquerra del senador mitjà, S. Però tampoc agrada a la majoria dels diputats, ja que està a la dreta del sentit del diputat mitjà, H. No obstant això i amb tota claredat, K no provocaria cap reacció del Legislador en contra seva, sinó que podrà formar una jurisprudència estable: qualsevol de les dues Cambres rebutjaria la proposta de l'altre consistent en suprimir la jurisprudència creada amb K a favor d'una solució legal més conservadora (com agradaria a la majoria a la Cambra Alta) o més progressista (com agradaria a la majoria a la Cambra Baixa). No hi haurà acord sobre la direcció del canvi i K s'establitzarà com a nova interpretació judicial de la legislació històrica.

En canvi, observi's què succeiria si el Jutge de qui es tracta hagués decidit prendre una decisió K', molt progressista i situada, per tant, a l'esquerra tant de la posició preferida pel diputat mitjà, H, com de la preferida pel senador mitjà, S, és a dir, una decisió situada fora del interval H-S: en aquest segon cas, és obvi que es generarà una reacció conjunta per part d'ambdues Cambres i en forma d'una nova Llei que repel·lirà explícitament la jurisprudència iniciada per K'.

En el cas en què les interpretacions en conflicte siguin les del Legislador i el Tribunal Constitucional, el model és similar, però té en compte no al legislador mitjà, sinó qui ocupa el lloc decisiu a la majoria rellevant per modificar el text constitucional (cfr. [Art. 167 CE](#): 3/5 de majoria a ambdues cambres, amb ulteriors requisits). No obstant això, a

Espanya, la qüestió es complica per diversos factors entre els quals destaquen singularment i) el fet que els diputats i senadors estan subjectes a una severa disciplina de grup per part dels partits polítics, i ii) la circumstància de que els partits tenen una intervenció decisiva a la designació dels dotze membres del Tribunal Constitucional, els que, a més, són designats per un període de nou anys –i renovats per terços cada tres- ([art. 159 CE](#)). Així les coses, les cúpules dels partits polítics controlen tant el Parlament com el Tribunal Constitucional. Els magistrats del Tribunal Suprem, en canvi, són inamovibles i el filtre polític es produeix únicament quan són designats amb la intervenció decisiva del Consell General del Poder Judicial, òrgan de govern del Poder Judicial ([art. 122 CE](#)), la composició del qual, al seu torn, depèn majoritàriament del Parlament (cfr. [Arts. 107 y segs. LOPJ](#)).

D'acord amb una versió molt simplificada de la teoria en qüestió, quan el Tribunal Suprem interpreti una llei orgànica ([art. 81 CE](#)) i, per tant, adopti una determinada decisió, tindrà en compte les reaccions possibles de:

- i) Les Corts Generals, que poden modificar la llei en qüestió d'acord a la sentència que la interpreta.
- ii) El Tribunal Constitucional, que pot anul·lar aquesta sentència.

El Tribunal Suprem no prendrà una decisió tant allunyada de les preferències polítiques del grup polític situat a la posició central -mitja- de l'arc parlamentari, ja que això generaria una reacció contrària de la majoria que portaria a l'aprovació d'una modificació de la Llei.

Però tampoc no prendrà una posició molt allunyada de les preferències interpretatives del Magistrat medià del Tribunal Constitucional, és a dir, d'aquell que tingui quasi tants Magistrats a la seva esquerra com a la seva dreta o a la inversa (donat que el seu nombre és dotze, no hi ha un Magistrat mitjà en sentit estricte), perquè de fer-ho així el Tribunal Constitucional anul·laria la sentència del Suprem.

El conflicte entre el Tribunal Constitucional i el Suprem mostra la tensió entre cooperació i interès personal. L'existència de dos Tribunals Suprems és semblant a la situació dels sectors econòmics en què dos agents es reparteixen el mercat d'un producte. Aquesta situació, qualificada per la teoria econòmica com a duopoli, té un equilibri conegut amb el nom del matemàtic nord-americà que el formalitzà per primera vegada: John F. Nash (1928-). L'equilibri de Nash és un conjunt d'eleccions en el qual l'elecció de cadascun dels agents és òptima, donada l'elecció de la resta d'agents. Un equilibri de Nash és una situació en què els agents econòmics que interactuen entre ells escullen cadascun la seva millor estratègia, donades les estratègies que han escollit els altres. El resultat és una assignació més eficient de recursos que la resultant d'un monopoli, però menys eficient que la que resulta del mercat (Gregory N. MANKIW, 1999, pàg. 318 i Hal R. VARIAN, 1997, pàg. 559).

Així, l'àmbit de les interpretacions possibles estarà situat entre les preferides pels dos òrgans que poden modificar el contingut de la regla interpretada. A curt termini, el Tribunal Constitucional té més influència sobre el Tribunal Suprem que el Parlament, ja que per aprovar una llei ordinària és suficient, en principi, amb la majoria simple dels membres del Congrés dels Diputats, per aprovar una llei orgànica cal majoria absoluta, per canviar la Constitució són necessaris els vots de tres cinquenes parts de

cadascuna de les Cambres ([art. 167 CE](#)) i, a més, dictar sentències és més barat que modificar lleis.

Vegeu, per exemple, les SSTS, 1a, 20.3.1991 sobre invalidesa de clàusules *claims made*; 1a, 25.4.1991, sobre testimonis en testaments oberts; i 1a, 4.5.1998, sobre derogació per inconstitucionalitat sobrevinguda del procediment extrajudicial d'execució hipotecària. Aquestes sentències originaren l'aprovació de diverses lleis-reacció dels parlamentaris espanyols. Així, la Llei 30/1991, de 20 de desembre, de modificació del Codi Civil en matèria de testaments, modificà l'[art. 685 CC](#); la [Disposició Addicional Sisena de la Llei 30/1995, d'ordenació i supervisió de les assegurances privades](#), afegí un nou paràgraf a l'[art. 73 Llei 50/1980, de 8 d'octubre, del contracte d'assegurança](#); i la [Disposició Final Novena de la LEC](#) modificà l'art. 129 de la [Llei de 8 de febrer de 1946, Hipotecària](#).

Aquest model, que aquí simplement hem esbossat, requerirà correccions de fons, que en el nostre sistema apuntarien a centrar l'anàlisi en els partits polítics, que ocupen un paper decisiu al Parlament i en el vot dels diputats i senadors. Però, als efectes que ens interessin en aquesta ressenya, podem prescindir per ara d'aquesta qüestió i deixar el seu desenvolupament als politòlegs.

N'hi ha prou amb indicar que, a **Isabel Preysler**, l'objecte real del conflicte entre els dos grans Tribunals no és l'abast del dret a la intimitat personal i familiar d'una persona famosa o del deure de secret professional de les persones que treballen per a ella, sinó el del **poder de decidir la interpretació de les lleis**. Des d'aquesta perspectiva, és raonable predir que els punts de vista del Tribunal Constitucional (un Tribunal de garanties polítiques els components del qual són designats per negociació entre les cúpules dels diferents partits polítics que controlen el Parlament) tendiran a imposar-se sobre els del Tribunal Suprem, ja que el primer fàcilment s'alinejarà amb els del Poder Legislatiu (la majoria dels membres del qual pertany a grups parlamentaris controlats pels partits). No obstant això, com que pràcticament qualsevol cas d'empara plantejat davant el Tribunal Suprem, per trivial que resulti, pot desencadenar un nou conflicte entre institucions, aquest òrgan disposa d'una capacitat gens menyspreable d'hostilitzar al Tribunal Constitucional. D'aquí que el més probable és que el Tribunal Constitucional practiqui en el futur una política d'autocontrol que limiti el plantejament obert del conflicte als casos en que l'escomesa sigui políticament important i que no es pugui resoldre amb una simple modificació de lleis.

Una política legislativa que permetés reduir el nombre de casos d'empara ordinària que puguin ser objecte de cassació davant el Tribunal Suprem faria disminuir, a la vegada, les ocasions de conflicte –i, a la vegada, el propi poder del Tribunal Suprem–, resultats que serien reforçats si el Tribunal Constitucional veiés incrementades les seves facultats de refusar casos d'empara constitucional o extraordinària (actualment, cfr. [arts. 41 i segs. LOTC](#)). Però, encara que la reducció de les ocasions de conflicte pot reduir-ne la freqüència, no n'elimina les causes: per aconseguir-ho caldria que el nombre de Tribunals Supremes fos imparell i menor de tres.

- **La selecció d'InDret: 10 casos de nota**

A les pàgines precedents, l'anàlisi s'ha centrat al cas Isabel Preysler c. Hymssa i altres. En el proper número d'InDret, com ja hem avançat a la introducció, n'analitzarem dos mes: SSTS, 1a, 2.6.2000, *Enrique Rodríguez Galindo c. Fermín Muguruza i altres*, i 8.3.1999, *Fills de Carlos Trías Bertran c. "Corporació Catalana de Radio i Televisió" i altres*. Dels 110

restants resolts en el trienni 1998-2000 per la cassació espanyola, InDret en selecciona i en ressenya ara per vostè deu més, ja que, segons el parer dels autors d'aquest treball, els deu mereixen figurar al primer nivell del text. El lector d'InDret pot accedir als restants en un [segon nivell](#).

1. STS, 1a, 5.2.1998. Enrique Múgica c. Silex Media (editora del diari "Claro") i altres

Aquesta sentència encapçala la llista per més d'una raó: en primer lloc, perquè conté la quantia indemnitzatòria més elevada que el Tribunal Suprem ha concedit fins ara per difamació (300.506,05 €); i, en segon lloc, perquè planteja novament el tema recurrent de la ponderació judicial del dret a l'honor amb els drets a la llibertat d'expressió i informació.

El Diari "Claro" de València va publicar un reportatge amb els titulars següents: "Un Juez de Valencia envía el caso al Supremo. Múgica, ¿untado con cuarenta y cinco millones? ¿Y diez para su amante?" i "Múgica y su querida se iban a repartir cincuenta y cinco millones por apoyar la concesión de una lotería en Valencia. Un Juez envía el caso al Supremo". Enrique Múgica Herzog, exministre de justícia, reclamà una indemnització de 1.202.024,21 € i la publicació de la sentència. El TS cassà les sentències desestimàries d'instància: la informació s'havia obtingut, amb violació del secret sumarial, de les declaracions en judici d'un narcotraficant, que no van servir per formular cap tipus d'acusació contra Enrique Múgica (F. J. 1er).

2. STS, 1a, 24.9.1999. Juan Miguel S. C. i Antonio R. L. c. "R., S.A." i Encarna Sánchez

Un soldat de lleva manifestà, en una entrevista radiofònica amb Encarna Sánchez (30.3.1989), haver estat sodomitzat a les dutxes de la caserna pels actors, el coronel cap del regiment i un capità, imputació que va ser declarada falsa per Interlocutòria posteriorment. Els actors sol·licitaren una indemnització de 450.759,07 € i 240.404,84 € pel coronel i pel capità respectivament. L'AP revocà la sentència desestimària de la demanda del JPI i condemnà els demandats a pagar, solidàriament, 90.151,82 € al coronel i 60.101,21 € al capità. El TS cassà la sentència de l'AP i fixà una indemnització única de 60.101,21 € per a cada actor: Encarna Sánchez no va observar la diligència mínima exigible (F. J. 1er).

Aquesta sentència fou objecte d'un vot particular formulat pels Magistrats Antonio Gullón Ballesteros i Xavier O'Callaghan Muñoz pel qual cassaven i anul·laven la sentència de l'AP i confirmaven la del JPI: unes imputacions declarades falses amb posterioritat a l'entrevista no generen responsabilitat.

3. STS, 1a, 27.1.1998. Enrique-Ramón A. R. c. "Sociedad Española de Radiodifusión, SA" i altres

"Radio Melilla" (16.11.1990) havia difós la notícia falsa de la detenció de l'actor, Enrique-Ramón A. R., un conegut empresari de Melilla, amb 25 Kg. de cocaïna. La notícia fou rectificada quasi dues hores després. L'actor reclamà una indemnització de 120.202,42 € i la radiodifusió de la sentència. A les tres instàncies es va condemnar els demandats, solidàriament, a indemnitzar l'actor 60.101,21 € i a radiodifondre la sentència.

Pels mateixos fets, Antonio V. A., l'altre implicat en el tràfic de cocaïna, sol·licità una indemnització a determinar en execució de sentència. Com en el cas anterior, les tres instàncies estimaren la demanda.

En el cas destaca l'opinió unànime de tots els jutges que van intervenir-hi respecte l'exigència de publicar informació veraç, quan la que va resultar del plet era clarament difamatòria i fàcilment contrastable (F. J. 2on). Observi's, a més, l'escassa influència de la rectificació en la quantia de la indemnització. Ni les sentències d'instància ni la del Tribunal Suprem permeten avaluar les raons justificatives de la concreta quantia concedida més enllà de la naturalesa clarament difamatòria de la informació radiada. És d'esperar que l'aplicació de la nova LEC faci disminuir la freqüència dels casos en els quals el lector de la jurisprudència no pot fer-se una idea completa de la gravetat dels danys.

4. STS, 1a, 15.11.1998. Joseph Emmanuel T., Abraham B. S. i altres c. "Unidad Editorial, S.A." i Pedro J. R.

Un cas semblant als anteriors però més discutit pels propis tribunals, ja que va donar lloc a decisions contradictòries a la instància fou el decidit per la STS 15.11.1998. "El Mundo del Siglo XXI" (24.6.1990) publicà un reportatge sobre "Quién es quién en el narcotráfico español" titulat "Los hombres de la droga -El camino de la Droga" i sota l'epígraf "Los Blanqueadores": "«Triay & Triay», despacho de abogados gibraltareños, será investigado en el sumario abierto por Garzón". Els advocats de "Triay & Triay" reclamaren una indemnització de 90.151,82 i la publicació de la sentència. El JPI va condemnar solidàriament els demandats a pagar 60.101,21 i a publicar la sentència, condemna que fou revocada per l'AP i restablerta pel TS: la informació no havia estat obtinguda rectament (F. J. 6è).

5. STS, 1a, 23.4.1999 (A. 4248). Inmaculada S. G. c. "Mercantil Edicrónica, S.A." i altres

"La crónica del Sur" i "El caso Criminal", així com diversos programes de ràdio de la Cadena SER, van divulgar que l'actora havia estat sorpresa practicant l'acte sexual amb un home diferent del que ja era el seu marit i durant el seu banquet de noces. L'actora reclamà una indemnització a determinar pel JPI, la publicació de la sentència i la seva radiodifusió. El JPI i l'AP condemnaren els demandats, solidàriament, a pagar 66.111,33 , a publicar la sentència i a radiodifondre-la, indemnització que el TS reduí a 48.080,97 .

El cas és notable, ja que no hi sembla concórrer cap acte que permetés identificar-ho com a delictes *ex art. 197* (del descobriment i revelació de secrets) i concordants del CP vigent, però el TS considera que hi ha una intromissió il·legítima a la intimitat de l'actora, encara que pot ser opinable que un banquet de noces sigui un esdeveniment que recaigui dins de l'esfera de la intimitat personal i familiar.

6. STS, 1a, 16.2.1999 (A. 1243). Olegario S. C. c. Agustín V. F. i "La Región"

"La Región" publicà unes declaracions en roda de premsa d'Agustín V. F., senador, sobre l'actor: "le he acusado de ponerse de acuerdo con otro Juez para resolver el tema de una finca particular de uno de ellos y de mil historias raras..." i "como por las tardes suele estar bastante mojado, necesita bastante tiempo para hacer las cosas". L'actor va reclamar una indemnització de 360.607,26 i la publicació de la sentència. A les tres instàncies es va

condemnar Agustín V. F. al pagament de 48.080,97 . Les expressions emeses per Agustín V. F. eren vexatòries i falses (F. J. 2on).

El TS és molt benèvol amb els actors que són Judges i Magistrats. Vegeu també, en aquesta mateixa línia, les SSTS 11.4.2000, 17.4.2000 i 5.7.2000 que resolen la demanda del President del Tribunal Superior de Justícia de Cantàbria i la seva dona dirigida contra diversos mitjans de comunicació. En tots els casos els demandants veiren satisfetes parcialment les seves pretensions, obtenint un total de 78.131,57 .

7. STS, 1a, 31.12.1998 (A. 9771). Miguel Ángel P. B. c. "TISA" i altres

"La Vanguardia" (24.10.1991) publicà un reportatge sobre l'assetjament sexual a dones en el treball on es deia que l'actor, Secretari del Jutjat on treballava Mª Ángeles P., l'havia assetjat sexualment. L'actor sol·licità una indemnització de 150.253,02 i la publicació de la sentència. En les tres instàncies es condemnà, solidàriament, els demandats a pagar 15.025,3 i a publicar la sentència. El diari va atribuir a l'actor una conducta lasciva que el feia desmerèixer de la consideració aliena sense que la informació relativa a Mª Ángeles P. fos d'interès general ni veraç (F. J. 6è y 7è).

La sentència pressuposa que la càrrega de la prova de la veritat de la informació publicada correspon a l'informador. S'ha de destacar, amb tot, que el TS és molt flexible en l'aplicació d'aquesta doctrina.

8. STS, 1a, 15.12.1998 (A. 9638). Samuel Adaramewa A. i Daniel A. G. c. "Unidad Editorial, S.A." i altres

"El Mundo Magazine" (3 i 4.8.1991) publicà un reportatge sobre la immigració il·legal on apareixia un peu de foto de dos ciutadans espanyols que exercien legalment el comerç en un mercat de vell, que deia: "*Estos dos africanos «ilegales» montan un tenderete en el Rastro Madrileño*". Els fotografiats reclamaren una indemnització de 30.050,61 i la publicació de la sentència. En les tres instàncies els demandants van obtenir una indemnització de 15.025,3 : el peu de foto era inveraç (F. J. 1er).

Aquest cas clàssic de peu de foto equivocat ja va donar lloc a un treball publicat a InDret al que ara és possible remetre's (vegeu en InDret, [Peus de foto](#)).

9. STS, 1a, 21.2.2000 (A. 751). Nuria Patricia C. C. c. "Cantábrico de Prensa, SA" i altres

"Alerta" (6.10.1990) publicà que l'actora, a qui identificava, havia estat violada i que era verge en el moment de l'agressió. S'inclouïa una foto del lloc dels fets. L'actora va reclamar una indemnització de 150.253,02 , la publicació de la sentència i que els demandats s'abstinguessin de divulgar la seva intimitat. El JPI condemnà solidàriament els demandats a pagar 36.060,73 i el director d'"Alerta" a publicar la sentència. L'AP absolgué el fotògraf i reduí la indemnització a 9.015,18 . El TS va reposar la indemnització concedida pel JPI: la publicació de la identitat de la víctima i del fet que era verge no eren dades d'interès general (F. J. 6è).

10. STS, 1a, 25.10.1999 (A. 7622). Gaudencio Inocencio L.P. c. "E., S.A.", Santiago B. B. i Ángela M. A.

“Diario de Las Palmas” (18.3.1992) publicà la notícia d’un doble assassinat on s’extractava un informe policial que descartava l’actor com a sospitós i s’informava que tenia antecedents penals per un delict de violació comès 12 anys abans. El TS cassà i anul·là les sentències desestimàries d’instància i condemnà solidàriament els demandats a pagar 6.010,12 i a publicar la sentència.

No existeix, òbviament, intromissió il·legítima en la intimitat de l’actor. La informació és difamatòria però certa i, malgrat d’això, es considera intromissió il·legítima: recordi’s que la LO 1/1982 no restringeix expressament la difamació al supòsit de divulgació d’informacions de fet perjudicials i falses, a diferència del que succeeix en altres ordenaments jurídics ([art. 7.7 LO 1/1982](#)). Com ara d’altra banda la doctrina molt ben establerta del Tribunal Constitucional empara el dret a difondre informació veraç, però d’interès general, la sentència del TS implica que els fets objecte del plet no tenen aquest interès. La informació era en tot cas irrellevant pels actors, ja que l’actor havia estat descartat com a possible sospitós.

Actualment, la qüestió sobre la divulgació pública i fins i tot oficial dels antecedents penals dels delinqüents sexuals ha estat, fins i tot, objecte d’una Llei autonòmica, la [Llei 5/2001, de 17 de maig, de Prevenció de maltractaments i de protecció a les dones maltractades](#).

- **Taula de sentències citades**

Sentències del Tribunal Suprem

<i>Sala i Data</i>	<i>Ar.</i>	<i>Magistrat Ponent</i>		<i>Parts</i>
1a, 20.3.1991	2267	Antonio Rodríguez	Fernández	Col·legi Oficial de Metges de Barcelona c. “Aseguradora Central de Seguros, SA”
1a, 25.4.1991	3030	Alfonso Rodil	Villagómez	Mare de M. ^a Luisa A. R. c. D. Máximo A. M.
1a, 31.12.1996	9226	Ignacio Sierra	Gil de la Cuesta	Isabel Preysler c. “Hyma” i altres
1a, 26.1.1998	109	José Almagro	Nosete	Germà de sacerdot c. “La Voz de Galicia, SA”
1a, 27.1.1998	551	Alfonso Rodil	Villagómez	Enrique-Ramón A. R. c. “Sociedad Española de Radiodifusión, SA” i altres
1a, 5.2.1998	405	Ignacio Sierra	Gil de la Cuesta	Enrique Múgica c. Silex Media (editora del diari “Claro”) i altres
1a, 27.3.1998	2192	Eduardo Fernández	Cid de Temes	Jorge G. O. i Jorge P. V. c. Francisco Fernández Ochoa, “Cambio 16” i altres
1a, 4.5.1998	3464	José Almagro	Nosete	Juan S. P. c. Jesús R. G.
1a, 15.11.1998	8744	Alfonso Figuera	Barcalá Trillo-	Joseph Emmanuel T., Abraham B. S. i altres c. “Unidad Editorial, SA” i Pedro J. R.
1a, 15.12.1998	9638	Jesús Marina	Martínez-Pardo	Samuel Adaramewa A. i Daniel A. G. c. “Unidad Editorial, SA” i altres
1a, 30.11.1998	9699	Jesús Marina	Martínez-Pardo	Salvador A. S. c. Oceano Abdelkader N. V.
1a, 31.12.1998	9771	Alfonso Figuera	Barcalá Trillo-	Miguel Ángel P. B. c. “TISA” i altres

1a, 16.2.1999	1243	Xavier Muñoz	O'Callaghan	Olegario S. C. c. Agustín V. F. i "La Región"
1a, 8.3.1999	1407	Xavier Muñoz	O'Callaghan	Fills de Carlos Trías Bertrán c. "Corporació Catalana de Radio i Televisió" i altres
1a, 23.4.1999	4248	Antonio Ballesteros	Gullón	Inmaculada S. G. c. "Mercantil Edicrónica, SA" i altres
1a, 24.9.1999	6606	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		Juan Miguel S. C. i Antonio R. L. c. "R, SA" i Encarna Sánchez
1a, 18.10.1999	7333	Luis Calcerrada y Gómez	Martínez	"Moncolpa, SL", Antonio C. G. i Jorge C. c. "E., SA"
1a, 25.10.1999	7622	Luis Calcerrada y Gómez	Martínez	Gaudencio Inocencio L. P. c. "E., SA", Santiago B. B. i Ángela M. A.
1a, 21.2.2000	751	Francisco Morales	Morales	Nuria Patricia C. C. c. "Cantábrico de Prensa, SA" i altres
1a, 26.2.2000	1021	José de Asís Garrote		José Luis M. C. c. "José Luis T. i Sociedad Editora Heraldo de Aragón, SA"
1a, 11.4.2000	1824	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		Elisa P. T. i Claudio M. A. c. "Cantábrico de Prensa, SA" i altres
1a, 11.4.2000	1825	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		Elisa P. T. i Claudio M. A. c. "Cantábrico de Prensa, SA" i altres
1a, 17.4.2000	2567	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		Elisa P. T. i Claudio M. A. c. "Cantábrico de Prensa, SA" i altres
1a, 14.4.2000	2565	Francisco Marín Castán		Lluis P. G. c. M., "Ediciones Transparencia, SA" i altres
1a, 12.5.2000	3927	Xavier Muñoz	O'Callaghan	Miguel B. S. c. "Tribuna de Ediciones de Medios Informativos, SA" i altres
1a, 2.6.2000	3998	Pedro González Poveda		Enrique Rodríguez Galindo c. Fermín Muguruza i altres
1a, 13.6.2000	4007	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		Manuel E. M. c. Salvador A. S.
1a, 27.6.2000	5908	Luis Calcerrada y Gómez	Martínez-	José León H.-C. H.-E. c. Juan Carlos A. T.
1a, 5.7.2000	4666	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		Claudio M. A. i Elisa P. T. c. "Cantábrico de Prensa, SA" i altres
1a, 20.7.2000	6184	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		Isabel Preysler c. "Hyma" i altres
1a, 11.10.2000	7722	Ignacio Sierra Gil de la Cuesta		José Manuel P. G. c. Miguel A. M., Segundo A. G., "Antena 3 de Radio, SA" i el Ministeri Fiscal

Sentències del Tribunal Constitucional

<i>Sala i Data</i>	<i>Ar.</i>	<i>Magistrat Ponent</i>	<i>Parts</i>
Ple, 2.4.1998	81	Tomás S. Vives Antón	Juan Salvador Domínguez Durán c. STS, 2a, núm. 523/1994
1a, 17.1.1994	7	Pedro Cruz Villalón	Sra. E. D. A. N. c. STS, 1a, 30.4.1992
1a, 30.6.1998	144	Pablo García Manzano	"Ediciones Zeta, SA" c. STS, 1a, 19.12.1994
1a, 15.7.1999	134	María Emilia Casas Baamonde	"Publicaciones Heres, SA" c. STS, 1a, 7.12.1995

1a, 5.5.2000	112	Pablo Manuel Cachón Villar	Jaime C. D. R., don Juan Carlos S. A. i "Difusora de Información Periódica, SA" c. STS, 1a, 21.10.1996
1a, 5.5.2000	115	Julio Diego González Campos	Isabel Preysler c. STS, 1a, 31.12.1996
2a, 17.7.1986	104	Francisco Tomás y Valiente	Antonio Hernández García c. SJI Soria 29.3.1985
2a, 26.10.1987	159	Francisco Llorente Rubio	Antonio Hernández García c. SJI Soria 5.12.1986
2a, 2.3.1998	46	José Gabaldón López	Luis María Damborenea González c. SAP Vitoria 23.6.1993
2a, 14.10.1998	200	José Gabaldón López	Pedro J. Ramírez, "Información y Prensa, SA" y altres c. STS, 2a, 4.10.1993
2a, 1.12.1998	232	Carles Viver Pi-Sunyer	Emilio Calderón Arnedo i Abilio Gerardo Mira Ros c. Interlocutòria AP Alacant 21.4.1995
2a, 26.4.1999	77	Carles Viver Pi-Sunyer	Tomás Bordoy Mora, José María Rodríguez Montero i «Rey Sol, SA» c. STS, 1a, 12.6.1996
2a, 11.10.1999	180	Carles Viver Pi-Sunyer	Enrique Pablo Juan Román c. STS, 1a, 28.3.1996
2a, 5.5.2000	110	Tomás S. Vives Antón	Pedro L. R. c. SAP Múrcia 16.5.1996

• Bibliografia

Robert C. COOTER. *The Strategic Constitution*, Princeton University Press, USA, 2000.

John A. FEREJOHN y Richard R. WEINGAST. "A positive Theory of Statutory Interpretation", 12 *International Review of Law and Economics*, 1992, pàgs. 263-279.

John A. FEREJOHN y Richard R. WEINGAST. "Limitation of Statutes: strategic Statutory Interpretation", 80 *The George-town Law Journal*, 1992, pàgs. 565-582.

Gregory N. MANKIW. *Principios de Economía*, McGraw Hill, Madrid, 1999.

Brian A. MARKS. *A Model of Judicial Influence on Congressional Policymaking*, Working Papers on Political Science, Hoover Institution, California, 1988.

MCNOLLGAST. *Politics and the Courts: A Positive Theory of Judicial Doctrine and the Rule of Law*, Southern California LR, 1995.

Jesús PINTOS AGER. [Efectes de la variabilitat sobre la resolució de conflictes](#), InDret 4/2000.

Pascual SALA SÁNCHEZ. *La delimitación de competencias entre las jurisdicciones constitucional y ordinaria en la protección de los derechos fundamentales*, Discurs d'apertura de l'any judicial, Memoria 1994 sobre la situación y funcionamiento de salas y servicios y movimiento de personal en el Tribunal Supremo, Madrid, CGPJ, 1994.

Pablo SALVADOR CODERCH. "Interpretación judicial y decisión política", *Anuario de Derecho Civil*, Tomo XLV, Fascículo IV, Ministerio de Justicia, Madrid, octubre-diciembre 1992.

Pablo SALVADOR CODERCH i Juan Antonio RUIZ GARCÍA. [*Peus de foto*](#), InDret 1/2000.

Rosario SERRA CRISTOBAL. *La guerra de las Cortes. La revisión de la jurisprudencia del Tribunal Supremo a través del recurso de amparo*, Madrid, Tecnos, 1999.

Ken SHEPSLE/Mark BONCHEK. *Analyzing Politics: Rationality, Behavior, and Institutions*, New York, Norton, 1997.

Hal R. VARIAN. *Microeconomía intermedia*, 4ª edición, Antoni Bosch, Barcelona, 1997.

Annex

Sentències de la Sala 1a del Tribunal Suprem sobre els drets a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge dels anys 1998-2000

- [--] Desestima demanda
- [+] Estima demanda sense especificar indemnització
- [x] Indemnització concedida a cada instància (en euros)
- [d] Devolució actuacions
- [A] Absolució en la instància
- [E] Execució de sentència

- **Any 1998**

1. 26.1 (A. 109). *Germà de sacerdot c. “La Voz de Galicia, S.A.”*. “La Voz de Galicia” (11.8.1990) qualifica d’*“enigma”* la manera en què un sacerdot de Vigo, que llegà en testament 20 milions a la parròquia, havia incrementat la seva fortuna. [3.005; --; --]
2. 27.1 (A. 126). *Odontòlegs c. Col·legi Oficial de Odontòlegs y Estomatòlegs de Canàries*. El Col·legi publica en dos diaris regionals (març i juliol de 1991) una llista de persones que, sense estar col·legiades, exerceixen la professió. [30.050; --; --]
3. 30.1 (A. 358). *Emilio Aragón c. “Proborín, S.L.”*. La demandada anuncia desodorant utilitzant la imatge (pantalons negres i botes esportives blanques) i el títol d’una cançó d’Emilio Aragón: *“La persona más popular de España está dejando de decir te huelen los pies”*. [--; 3.005;--]
4. 9.2 (A. 607). *Mª Luisa M. P. c. “Difusora de Información Periodística, S.A.”* (editora del “Diario Época”) i altres. Reportatge al “Diario Época” sobre Mª Luisa M. P.: *“tía que va salida”, “que va buscando guerra”, “parecía Betty Boop”, “se consuela a la sombra de Tola”*. [+; +; 30.050]
5. 23.2 (A. 642). *Responsables de joyería c. “Editorial Prensa Asturiana, S.A.”* (editora de “La Nueva España” i altres. Reportatge a “La Nueva España” (29.12.1990) titulat “Los hijos de Pedro A. acusan de desfalco a los responsables de la joyería” i subtitulat “El juez ha pedido 100 millones de fianza a los acusados, gerente y director del negocio”. [--; --; --]
6. 27.3 (A. 2192). *Jorge G. O. i Jorge P. V. c. Francisco Fernández Ochoa, “Cambio 16” i altres*. “Cambio 16” (27.1.1992) publica declaracions de Francisco Fernández Ochoa sobre l’esquí olímpic: *“Jorge G. O. y Jorge P. V. prometían mucho, pero uno se lió con las drogas y el otro salió vago”*. Ochoa es fa responsable de les seves declaracions en una publicació posterior. [1.503; 1.503; 1.503].
7. 18.5 (A. 3384). *Arturo G. T. c. Juan José V. A.* Polèmica a Llanes pel seu pla urbanístic. Creuament d’articles periodístics a “La Nueva España” d’Astúries (19.1 i 23.12 de 1991) entre Arturo G. T. i Juan V. A., qui afirma del primer que *“es aficionado a la*

- bebida y a trasnochar por culpa de esa afición, y es verdad que es consumidor de hachís*". [3.005; 3.005; 3.005]
8. 28.5 (A. 4071). *Isidoro C. S. R. c. miembros de la Revista "Bisagra"*. Article (11-17.3.1990) titulat "*Dos casos de negligencias médicas*", un d'ells relatat sota l'epígraf "*Muerte insospechada*", en el qual es posa de manifest el "*miedo cerval a pleitear contra la clase médica*". [3.005; 3.005; --]
 9. 6.6 (A. 3628). *Catalina R. G. i Jesús Mª A. I. c. Encarnación S. J. I altres*. Declaracions sobre estrangers de la demandada a "*Directamente Encarna*" (13.2.1991). [--; 601; --]
 10. 12.6 (A. 4684). *Ana L. c. Julián L. S. J. i "Tribuna de Ediciones de Medios Informativos, S.A." i Julián L. S. J.* Reportatge a "*Tribuna*" acusa l'actora d'obtenir un càrrec en el Ministeri d'Hisenda gràcies a Alfonso Guerra. [36.061; 36.061; 36.061]
 11. 13.6 (A. 4688). *Graduat Social c. "Diario EL País, S.A." i altres*. "*El País*" (8.10.1990) publica article titulat "*Absuelto un Graduado Social que denunció con nombres inexistentes. Los escritos anónimos no pueden considerarse falsos según el Supremo*". [24.040; --; --]
 12. 17.6 (A. 5061). *Gloria R. G. i Adolfo S. G. c. Gregorio M. Z.* Demandat autor d'article de la revista "*El Pinto Pino*" titulat "*El zapatero se pone las botas*". [120; 120; --]
 13. 22.6 (A. 5069). *Ricardo D. H. c. José D. T., Ramón T. C. i "Información y Revistas, S.A."* En el llibre "*El dinero es poder*" s'acusa a Ricardo D. H. de facilitar, des del seu càrrec de Sots-secretari del Ministeri d'Educació i Ciència, informació reservada a Jesús de Polanco. [+; +; +]
 14. 7.7 (A. 5699). *Elena R. B. c. "Ediciones Zeta" i altres*. Publicació de fotos de l'actora despullada en article periodístic sobre sectes. [--; 6.010; --]
 15. 18.7 (A. 6278). *Metge c. "Medios Informativos de Canarias, S.A." (editora de "La Gaceta") i altres*. Peu de foto en article sobre SIDA de metge en la seva consulta a "*La Gaceta*" (4.8.1992): "*Los profesionales de la salud tienen el mismo derecho que los pacientes a mantener en privado su enfermedad, según la Comisión Nacional*". [--; 601; 601]
 16. 27.7 (A. 6374). "*Work Santander, S. A" c. Carmen R. G. i José de la T.* "*Diario Montañés*" (31.1.1993) publica carta al director signada per Carmen R. G. sobre compra d'habitatge amb garatge i suposada il·legalitat de llicència atorgada per l'Ajuntament per l'exercici de l'activitat de garatge. [--; --; --]
 17. 30.7 (A. 6929). *Ignacio Q. P. c. Juan V. A.* Polèmica a Llanes pel seu Pla urbanístic. Juan V. A. publica a "*La Nueva España*" (21.9 i 5.10 de 1992) articles titulats "*Llanes y la gran trama asturiana*" i "*Esto se parece cada vez más a Rumanía*", als quals s'apunta Ignacio Q. P. com a origen de la suposada trama per finançar il·legalment el PSOE. [--; --; --]
 18. 31.7 (A. 6932). *Javier M. M. c. Secretari General de CC.OO (Manuel M. R.)*. El diari "*Melilla hoy*" (26.12.1990) publica article on, a partir d'informació facilitada per CC.OO., s'imputa a Javier M. M., Inspector d'Educació, una actitud

antidemocràtica, intransigent i de menyspreu davant dels representants del professorat. [--; --; --]

19. 31.7 (A. 6933). *Ramón Mendoza c. José Mª García i “Antena-3 Radio, S.A.”*. A “Supergarcía Hora Cero” (2.1.1991) s’afirma que D. Santiago Bernabeu, en el seu llit de mort, va fer jurar a dos testimonis que no permetessin que “*este hijo de puta se haga con el Madrid*”, referint-se al demandant. [+; +; +]
20. 24.9 (A. 7066). *Lucía de la Peña G. C. (Duquessa de M.) i Ramiro P. M. H. c. “Radio Nacional de España”, “Difusora de Información Periódica, S.A.” i altres*. Reportatges a “Tribuna”, “Época” i a RNE sobre Emilio Botín i la Duquessa de M. “*Un nuevo escándalo de faldas entre una atractiva aristócrata y un banquero de este país*”. [+; +; +]
21. 25.9 (A. 7069). *Antonio A. C. c. TISA (editora de “La Vanguardia”) i altres*. La Direcció Superior de Policia de BCN emet nota de premsa sobre la detenció dels presumptes autors d’un atracament amb homicidi. “La Vanguardia” publica un article amb fotografia dels presumptes autors i amb els titulars: “*Aclarados dos homicidios*” i “*La policía resuelve el crimen de un hombre...*”. [--; 3.005; --]
22. 28.9 (A. 6800). *Isabel P. A. c. Luis del Olmo, Jesús P. i “Radio Popular, S.A.”*. A “Protagonistas” de la Cadena COPE (27.11 i 4.12 de 1985) el codemandats mantenen conversa sobre la demandant, que origina un procés penal per injúries que se sobresseí. [30.050; 30.050; --]
23. 9.10 (A. 7552). *José Gabriel S. S. i Antonio T. T. c. José Miguel C.* Contracte de lloguer entre les parts sobre local de negoci per assistència mèdica, extingit pels demandants en qualitat d’arrendataris, motiva que el demandat embruti i desordeni el local i col·loqui a la seva porta un cartell amb el següent text: “*Se puede pasar y ver el estado en que queda el local después de la marcha de los «señores» que lo ocupaban. Pasen al patio*”. [902; --; --]
24. 13.10 (A. 8069). *Emilio O. P. c. “Difusora de Información Periódica, S.A.”, “Corporación de Medios de Murcia, S.A.” i altres*. Reportatges a la revista “Época” i al diari “La Verdad” (1991) sobre la gestió econòmica del president de l’Hércules Club de Fútbol”, Emilio O. P., sobre la seva situació econòmica matrimonial i patrimonial particular. [--; --; --]
25. 13.10 (A. 8729). *Juan S. R. c. “Unidad Editorial, S.A.” i “Editorial del Pueblo Vasco, S.A.”*. Les crítiques d’alguns membres de la Junta de Jutges de Vitòria al President de l’A.P. d’Àlaba, Juan S. R., tingueren repercussió a la premsa nacional i local: “*(...) ha convertido la Audiencia en su cortijo, vigila y expía a los funcionarios, controla si estamos o no en los despachos y hace meses recriminó a gritos a una compañera diciéndole que iba a revocar todas sus sentencias, son algunos de los comentarios más frecuentes*”. [--; --; --]
26. 6.11 (A. 8590). *Mª Luisa S. P. c. Institut Nacional de las Arts Escèniques i la Música*. Dany patit pel demandant en l’àmbit de la relació laboral indefinida amb la demandada. [59.338; 35.297; 35.297]
27. 14.11 (A. 8825). “*Ingeniería, Montajes y Construcciones, S.A.*” c. *Romualdo F.* Demandat informa a “Banco Zaragozano” d’Oviedo que la demandada havia

presentat expedient de suspensió de pagaments. No hi ha prova de la difusió de la informació. [1.202; --; --]

28. 25.11 (A. 9695). *Oliverio A. S. c. "Voz de Asturias", "Grupo Zeta, S.A." i altres*. Notícia periodística facilitada per un membre d'un Sindicat clandestí de la Guàrdia Civil involucra un altre membre del cos en activitat il·legals sobre drogues. Assumpte que havia motivat procés penal sobresseït. [--; 6.010; 6.010]
29. 30.11 (A. 9699). *Salvador A. S. c. Océano Abdelkader N. V.* El diari "Elche" (1991) publica una carta al director signada pel demandat sobre el demandant, regidor pel PSOE d'una Corporació Local, i el PSOE de contingut "*socialmente reprobable, grosero [y] torpe*": "(...) *como vuestras actuaciones producen a los ciudadanos votantes santapoleros una necesidad perentoria de ir al excusado, para dar rienda suelta a una defecación que puede ser diarreica o estreñida...*". [--; --; 6.010]

• **Any 1999**

1. 15.1 (A. 37). *Enrique Rodríguez Galindo c. "Información y Revistas, S.A." (editora de "Cambio 16") i altres*. Publicació d'articles a "Cambio 16" (entre novembre de 1990 i febrer de 1991) sobre la paralització d'una investigació judicial pel Fiscal General de l'Estat, en un assumpte de tràfic de drogues, al qual s'involucra, entre d'altres, el demandant. [--; --; --]
2. 25.1 (A. 518). *Luis V. J. c. "Editorial Extremadura, S.A." i altres*. Peu de foto al "Diario de Extremadura" (15.1.1993) de Pedro C. S., amb el rostre cobert per una franja negra, i Luis V. J., amb el rostre descobert, fent referència al judici per exhibicionisme del primer, induint a error en la identificació del processat. [15.025; --; 3.005]
3. 29.1 (A. 520). *Aurora Cándida V. c. "Información y Revistas, S.A." (editora de "Cambio 16") i altres*. Reportatge a "Cambio 16" (30.11.1987) sobre atracament amb homicidi on s'indueix a sospitar que la demandant es dedicava a la prostitució i mantenia relacions homosexuals amb la víctima. [--; 15.025; 3.005]
4. 5.2 (A. 11). *Fernando I. B. c. "La opinión" i altres*. En reportatge periodístic sobre el cessament del Director de la presó de Múrcia, es diu que entre els proveïdors del centre interrogats es trobava la farmàcia de la dona d'un cap de servei de la presó. [12.020; 12.020; --]
5. 19.12 (A. 1411). *M^a del Carmen C. T. c. "Ediciones Zeta, S.A." i altres*. En reportatge d'"Entreviu" (12.12.1991) sobre matrimonis de conveniència, es diu que l'actora, advocada i regidora del PP de Baza -Granada-, induí la seva assistenta a "*contraer matrimonio con uno de sus defendidos, un alemán preso por tráfico de drogas. A cambio, prometió a su asistenta cien mil pesetas (...) y la promesa de un rápido divorcio que nunca llegó...*". [--; 3.005; --]
6. 22.2 (A. 1350). *Pedro M. G. c. "Presa Regional, S.A." (editora d'"El Adelanto", Salamanca) i altres*. [30.050; 3.005; 3.005]

7. 8.3 (A. 1407). *Fills de Carlos T. B. c. “Corporació Catalana de Ràdio i Televisió”, “Televisió de Catalunya, S.A.” i Dolores G. M.* TVE emet reportatge sobre Consell de Guerra contra Manuel Carrasco i Formiguera (1937). El reportatge identifica els vuit testimonis de càrrec, entre ells Carlos T. B., que “*La defensa (...) denominó testigos fantasma, resentidos, propagadores de rumores*”, entre altres expressions. [166; 166; --]
8. 23.3 (A. 2004). *Juan Carlos M. T. c. “Federico Joly y Cía., S.A.” (editora de “Diario de Cádiz”) i Jorge B. B.* Notícia al “Diario de Cádiz” (23.7.1987) titulada “*Concesión de la Licencia a Parques Urbanos*” i subtitulada “*El Alcalde de Algeciras implicado en un presunto fraude de veinte millones de pesetas*”. [+; +; +]
9. 27.3 (A. 2370). *Fernando C. G. c. “Prensa Española, S.A.”.* Diari “ABC” (14 i 15.1.1990 y 24.7.1990) publica fotografia d’Alfonso Guerra, Juan Guerra i, en segon pla, Fernando C. G., escolta del primer, a la via pública. [1.803; --; --]
10. 17.4 (A. 2616). *Metges c. membres de la Revista “Bisagra”.* Article (11-17.3.1990) titulat “*Dos casos de negligencias médicas*”, un d’ells redactat sota l’epígraf “*Muerte insospechada*”, on es manifesta el “*miedo cerval a pleitear contra la clase médica*”. [--; 7.212; --]
11. 8.5 (A. 2885). *José Agustín G. P. c. “El Corte Inglés, S.A.”, Ramiro G. B. i Ministerio Fiscal.* Nota de premsa facilitada per la Direcció de Policia de Madrid sobre la detenció del demandant com a presumpte autor de delictes de receptació d’articles d’”El Corte Inglés” i sobre l’acusació formal del MF i d’”El Corte Inglés”, després de la denúncia de Ramiro G. B., representant legal de la firma. El processat fou absolt. [--; --; --]
12. 8.5 (A. 4252). *Alberto A. T. c. “Difusora de información Periódica, S.A.” i altres.* Reportatge a “Época” (17.7.1989) titulat “*Esther y Alberto Alcocer al borde de la ruptura*” i en què s’atribueix a l’actor la paternitat d’un fill extramatrimonial. [120.202; --; 15.025]
13. 5.7 (A. 5898). *Juan R. R. c. Álvaro L. A.* A “Protagonistas” d’Onda Cero, el demandat denuncia que l’actor s’havia irrogat respecte d’una Cooperativa d’Habitatges uns drets que no tenia i acusa de corrupció a membres d’una associació. [--; --; --]
14. 16.7 (A. 5955). *Vicente Alberto A. A. c. diversos.* Difusió a mitjans de comunicació de querrela no fonamentada de demandats contra actor, alcalde, per suposats delictes de frau i prevaricació arran de l’aprovació i realització de certs plans urbanístics. [19.533; 12.020; 12.020]
15. 25.9 (A. 7235). *Agustín O. L. c. “Prensa Española, S.A.” i altres.* Diari “ABC” de Sevilla (1987 i 1988) publica diversos articles sobre l’actor com a gerent del *Servicio Andaluz de Salud*. [--; --; --]
16. 18.10 (A. 7333). “*Moncolpa, S. L.*”, *Antonio C. G. i Jorge C. c. Editora de “La Voz de Lanzarote” i altres.* Articles d’opinió a “La Voz de Lanzarote” sobre Antonio C., director del setmanari “Lancelot”, del següent estil: “*escasa estatura física y mental*”, “*el pobrecito difamador*”, “*necedades de niñato de pésimo gusto*”, “*enanito haría un buen dúo con Pinochet al lado*”... [12.020; 3.005; 3.005]

17. 20.10 (A. 7337). *Carlos Ignacio Q. V. c. José María F. P. i Jacinto T. S.* Article al diari «La Mañana» de Lleida publica manifestacions fetes pels demandats contra el seu adversari polític durant una campanya política. [--; --; --]
18. 28.10 (A. 7630). “*Producciones Imagen y Sonido, S.A.*”, “*Elche Comunicaciones, S.A.*” i altres c. “*Inradio, S. L.*”, *Juan G. P. i Antonio G. T.* Comunicat d’ “ABC” d’Alacant (juliol 1992) conté informació sobre les irregularitats socioeconòmiques de tres societats vinculades. [--; --; --]
19. 16.11 (A. 8611). *Pedro F. c. “Canarias de Avisos, S.A.” i altres.* Reportatge del “Diario de Avisos” de Santa Cruz de Tenerife (26.1.1992), titulat “*Polémica por los nuevos centros comerciales del Puerto de la Cruz*”, que descriu la suposada campanya d’oposició de l’actor a la construcció d’un centre comercial per interessos econòmics on es fan desqualificacions personals. [18.030; 18.030; 18.030]
20. 20.11 (A. 8293). *Jacob F., Henry F. i José P. D. B. c. Alfredo S. G., Luis M^a. Ansón i “Prensa Española, S.A.”.* Reportatge de revista d’ “ABC” (“Blanco y Negro”, 7.7.1991) que acusa falsament els actors de pertànyer al “*clan de los peruanos*” definit com a “*Ladrones, timadores y carteristas sudamericanos [que] hacen el verano en las autopistas catalanas*”. [36.061; 36.061; 36.061]
21. 30.11 (A. 8440). *Manuel T. L. i José S. V. c. José A. C.* Diversos diaris d’Aragó recullen declaracions en roda de premsa de demandat, alcalde d’Alcorisa, en les quals acusa els actors, constructors, de testimonis falsos en el procés penal absolutori seguit contra ell i d’estafar diversos compradors d’habitatges. [--; 24.040; 9.015]
22. 7.12 (A. 8172). *Rogelio L. c. Pilar S.* Llibre sobre Sectes de la demandada recull declaracions de l’actor, adepte de l’Església de la Cienciologia, emeses durant una trobada privada entre ambdós i en què es reconeix: “*toxicómano*”, “*una piltrafa humana*” i “*que había amenazado de muerte a su madre*”. [--; --; --]
23. 10.12 (A. 9017). *Elena R. B. c. “TVE, S.A.” i altres.* Vulneració del dret a la pròpia imatge de l’actora. [24.040; 1.202; 1.202]
24. 15.12 (A. 8230). *Ángel S. M. B. i altres c. Antonio S. E. i altres.* Els actors són declarats persones no grates per acord públic del Ple de l’Ajuntament de Valdequemada (29.10.1991). [--; --; --]
25. 30.12 (A. 9755). *Juan Ramón D. G. c. Perfecto C. M. i “Ediciones B”.* En llibre de Perfecto C. M (“*La conexión gallega. Del tabaco a la cocaína*”) es relaciona per error l’actor amb persona implicada en narcotràfic. [--; --; --]
26. 31.12 (A. 9760). *José Mª M. C. c. “Tiempo”, “Grupo Zeta, S.A.”, Ministeri Fiscal i altres.* La revista “Tiempo” (17-23.8.1987) publica el cessament de l’actor, sotsdirector general del Ministeri d’Assumptes Exteriors, pel cobrament de comissions en la compra de material informàtic a empresa alemanya. Les actuacions penals acabaren sense formular cap acusació contra ell. [--; --; --]

- **Any 2000**

1. 27.1. (A. 124). *Silvia A. S. c. Faustino F. A (director de “La Voz de Asturias”) i P. C.* Reportatge a “La Voz de Asturias” (4 i 6.3.1992) sobre judici per violació i abusos deshonestos patits per la demandant. [--; --; --]
2. 7.2. (A. 837). *José María G. M. c. Francisco R. L.* Article a “Diario Sur” (29.3.1992) sobre denúncia del mandat en ple municipal (Ajuntament de Rincón de la Victoria) (portaveu Partido Andalucista) de suposat intent de suborn per a aconseguir l'alcaldia del president local del P.P. [+; +; +]
3. 15.2. (A. 1157). *Santiago B. L. i Ana Mª V. P. c. “Prensa Diaria Aragonesa, SA” (editora d’“El Periódico de Aragón”) i altres.* Article al diari de l'editora codemandada (14.11.1993) sobre tancament per quarantena d'escola de bressol en què morí de meningitis un alumne, acompanyat de foto del centre. [24.040; --; 24.040]
4. 17.2. (A. 1159). *Antonio V. A. c. “Sociedad Española de Radiodifusión S.A” (propietària de Cadena SER) i altres.* Programa matinal de ràdio (16.11.1990) difon notícia de la detenció de l'actor per tràfic de 25 Kg. de cocaïna. Error *in persona*. [+; +; +]
5. 24.2. (A. 1243). *Carlos R. F. c. Parlament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i Miguel Ángel L. P.* Llibre explicatiu de la vida parlamentària de la CA de les Illes Balears en què es fa referència a la condemna per calúmnies fetes contra un altre diputat per part de l'actor, que fou absolt posteriorment pel TS. [--; --; --]
6. 26.2. (A. 1021). *José Luis M. C. c. José Luis T i Sociedad Editora Heraldo de Aragón S.A.* Articles a l’“Heraldo de Aragón” (16.9.1993 i en endavant) atribueixen al president d’“Ibercaja” intervencions a l'ombra per a modificar la Llei de Caixes d'Estalvi en els següents termes: “*jugar a todos los paños*”, “*muñidor*”, “*emperador financiero*”. [--; --; --]
7. 29.2. (A. 812). *María Dolores R. V. y R. V. (Marquesa de Tosos) c. Bodega Cooperativa Sindical Agraria San Valero.* Cooperativa usa marca “Marqués de Tosos”, registrada al seu nom abans de la rehabilitació del títol nobiliari per part de l'actora, per a la comercialització dels seus vins. [--; --; --]
8. 4.3. (A. 1361). *Mahmoud A. A. c. “Ediciones de Medios Informativos, SA” (editora de “Tribuna de Actualidad”) i altres.* Article en setmanari de l'editora demandada (13.2.1989) relaciona a educador de la presó de “Carabanchel” amb reclusos que traficaven amb droga a la presó. [12.020; 12.020; 3.005]
9. 13.3. (A. 1206). *José Luis T.M c. “Prensa Española, SA” (editora d’“ABC”) i altres.* Article al diari de l'editora codemandada (17.2.1991) en què relaciona l'actor amb un cas d'infecció de quiròfans amb fongs, que causà la mort a 10 nens, i l'acusa d'incompetent. L'actor es va fer càrrec de la gerència de l'hospital “La Paz” amb posterioritat als fets. [6.010; 6.010; 6.010]
10. 20.3. (A. 1494). *Diego G.G. i Fundación Forja XXI c. Unión General de Trabajadores (Federación de Servicios Públicos) i altres.* Diversos mitjans de comunicació recullen les denúncies fetes pels demandats, membres d'UGT, en roda de premsa. [A; --; --]

11. 11.4. (A. 1824). *Elisa P. T. i Claudio M. A. c. Cantábrico de Prensa SA (editora d' "Alerta") i altres.* Vegeu SSTTS 11.4.2000 (A. 1825), 17.4.2000 (A. 2567) i 5.7.2000 (A. 4666). Reproducció a "Alerta" (19.5.1994) d'article publicat a "El Mundo" (19.5.1994) que atribueix negocis irregulars amb "Intra" a la dona del President del TSJ de Cantàbria. [24.040; 24.040; 24.040]
12. 11.4. (A. 1825). *Elisa P. T. i Claudio M. A. c. Unidad Editorial SA (editora d' "El Mundo") i altres.* Article a "El Mundo" (19.5.1994) que atribueix negocis irregulars amb "Intra" a la dona del President del TSJ de Cantàbria. [24.040; 24.040; 24.040]
13. 14.4. (A. 2565). *Lluís P. G. c. M., Ediciones Transparencia, SA (editora d' "El Triangle") i altres.* Caricatura del demandant a la secció "Canya" d' "El Triangle" (26.2.1993) en què es deia, en lletra petita, "Lluís P. patriota", i en lletra gran, "Lladre!". [--; 6.010; 6.010]
14. 17.4. (A. 2567). *Elisa P. T. i Claudio M. A. c. "Cantábrico de Prensa, SA" (editora d' "Alerta") i altres.* Notícies al diari de l'editora codemandada (28.11.1993, 23.1.1994, 6.2.1994, 1.7.1994) que acusen Claudio M., declarat d'esquerres, de provocador per presidir un tribunal que havia de jutjar un polític d'esquerres; i la seva dona d'haver obtingut un lloc a la Diputació Provincial de Cantàbria en condicions "más que sospechosas". [24.040; --; 24.040]
15. 18.4. (A. 3184). *Enrique Rodríguez Galindo c. Orain S. A. (editora d' "Egin") i altres.* Diversos articles a "Egin" (15.11.1990 fins a 14.3.1991) recullen notícies publicades a diaris d'àmbit estatal que relacionen el demandant amb el tràfic de drogues i treuen a la llum informacions referides al seu patrimoni. [60.101; --; --]
16. 24.4. (A. 2673). *Lydia i Leonor B. B. c. Editorial Gráficas Espejo S. A. (editora de "Diez Minutos") i altres.* Fotos de les demandants del dia de noces de Leonor B., publicades a "Diez Minutos", preses al domicili dels seus pares i a l'església. Les fotografies foren encarregades a un estudi fotogràfic però no existí consentiment exprés per a la seva publicació. [E; --; 3.005]
17. 27.4. (A. 3232). *María Elisabet i Ana Cristina S. V. c. Sergio F. I. i Seija Anja Elisabet V. S.* Sergio F. Manifestà davant notari que era comentat a la vila de C. que el pare de les demandants mantenia relacions incestuoses amb alguna d'elles. Posteriorment, Seija V. aportà l'acta notarial al Jutjat per a que constituís prova en un procés de separació. [--; --; --]
18. 12.5. (A. 3927). *Miguel B.S c. "Tribuna de Ediciones de Medios Informativos S.A" (editora de "Tribuna de Actualidad") i altres.* Notícies sobre la trama "Ibercorp" publicades a "Tribuna de Actualidad" (9.3.1992) acompanyades de fotografia de l'actor, titulades: "Una pandilla sin vergüenza" i "Cómo esconden el dinero". [+; --; --]
19. 22.5. (A. 3936). *Margarita M. T. c. Gerardo G. M.* Comentaris del demandat, president del "Sindicato Unión de Campesinos Leoneses", sobre la deficient manera en què l'actora, lletrada, defensà els seus interessos, apareguts a la premsa lleonesa. [--; --; --]
20. 21 26.5. (A. 3496). *Luis Miguel G. B. c. "Ediciones Primera Plana, SA", "Grupo Zeta, SA" (editora d' "El Periódico de Cataluña") i altres.* Article firmat per Iosu T., publicat

- en el suplement "Gente" d'"El Periódico de Cataluña", sobre la nit en què sorgí el rumor de que l'actor era portador del virus de la SIDA. [--; --; --]
- 21.** 27.5. (A. 3500). *Juan C. G. c. "Prensa Española, SA" (editora d'"ABC") i altres.* Article a "ABC" de Madrid (7.8.1991) que informava de la querella interposada per l'Associació contra la Injustícia i la Corrupció contra l'actor, oficial del JPI de Fuengirola, sota acusació de suborn i de practicar el sistema d'"astillas". [--; --; --]
- 22.** 2.6. (A. 3998). *Enrique Rodríguez Galindo c. alguns components del grup musical "Negu Gorriak" i altres.* Cançó del grup musical "Negu Gorriak", inclosa al seu disc "Gure Jarrera", titulada "Ustelkeria" (podridura) en què es fa referència a l'actor. El títol, en diversos idiomes, apareix sobre la foto de l'actor, vestit de Guàrdia Civil, en el llibret que conté les lletres de les cançons. [--; 90.152; --]
- 23.** 13.6. (A. 4007). *Manuel E. M. c. Salvador A. S.* Carta del demandat publicada a la revista "Escenas de Santa Pola" (2.7.1993) en què al·ludia al demandant amb el malnom "alias Colombo". [301; 301; --]
- 24.** 22.6. (A. 4432). *Felipe B. H. c. "Ediciones Zeta, SA" (editora d'"Interviu") i altres.* Manifestacions sobre l'actor difoses per "Interviu". [A; A; d JPI]
- 25.** 24.6. (A. 5303). *José Antonio P.P. c. "Editorial Prensa Asturiana, SA" (editora de "La Nueva España") i altres.* Carta al director, firmada per Carlos M. A. (no identificat), al diari "La Nueva España" (24.1.1992), sobre l'actor, alcalde de Cabrales, en què es diu, entre altres coses, que quan fou regidor va ser detingut per tràfic de cocaïna. [6.010; --; --]
- 26.** 26.6. (A. 5309). *Rocío Ll. C. c. Mª Jesús R. M. i Ministeri Fiscal.* Article a "Información" d'Alacant (20.7.1991), sobre exàmens celebrats per a cobrir places de professor d'àrab a l'Escola Oficial d'Idiomes d'Alacant, que conté manifestacions de la demandada sobre l'actora, a qui acusa de no saber àrab i d'haver aconseguit fer classes mitjançant enganys. [6.010; 6.010; 6.010]
- 27.** 27.6. (A. 5908). *José León H.-C. H.-E. c. Juan Carlos A. T.* Cartes creuades d'actor i demandat publicades al "Diario de Menorca" (7.9.1989 fins a 25.9.1989) a conseqüència d'una disputa per la compra frustrada d'una vila per part del demandat. [--; --; --]
- 28.** 5.7. (A. 4666). *Claudio M. A. i Elisa P. T. c. "Cantábrico de Prensa, SA" (editora d'"Alerta") i altres.* "Alerta" insisteix en que la informació sobre els negocis de la dona del President del TSJ de Cantàbria amb "Intra" era vertadera amb l'ànim de relançar la notícia. [12.020; --; 6.010]
- 29.** 5.7. (A. 5730). *Pedro O. E. i Tomasa L. F. c. "Editorial Gráficas Espejo, SA" (editora de "Semana") i altres.* Entrevista (no celebrada) amb Pedro O. en què es treuen a la llum detalls de la ruptura de la seva relació sentimental publicada a "Semana". [6.010; 18.030; --]
- 30.** 6.7. (A. 4667). *José Manuel C. A. c. "Unidad Editorial, SA", "Editorial del Pueblo Vasco, SA" i altres.* Article a "El Mundo del País Vasco" (25.7.1992) que acusa el degà de la

Facultat de Dret i un tal L. d'aprovar les alumnes que “*se portan bien*”. [90.152; 90.152; 6.010]

- 31.** 8.7. (A. 6680). *Jesús B. S., Francisco P. R. i Jacinto P. D. c. Felipe A. M., Luis Carlos R. G. i Diego V. S.* Diaris de gran difusió a Andalusia recullen imputacions de corrupció por aprofitament d'informació privilegiada en relació a la requalificació d'uns terrenys, fetes pels demandats, militants d'IU-Convocatoria por Andalucía, en roda de premsa. [--; --; --]
- 32.** 19.7. (A. 6753). *Francisco C. R. c. RTV Procono-Málaga.* Programa concurs “*Qué verde, qué verde*” emès per RTV Procono-Málaga (19.6.1992), consistent a respondre preguntes sobre la història i anècdotes de Màlaga, perdent una peça de vestir en el cas de no encertar la resposta, en què participa el fill del demandant, menor d'edat. [--; --; --]
- 33.** 20.7. (A. 6184). *Isabel Preysler c. Alejandra M. S., “Hyma”* (editora de “*Lecturas*) i altres. Ampli reportatge a “*Lecturas*” (diversos números de 1989) titulat “*La cara oculta de Isabel P.*”. El nucli del reportatge està constituït per les declaracions d'Alejandra M. S., exmainadera d'una de les filles de l'actora. [30.050; 60.101; --; Amparo; 150]
- 34.** 26.7. (A. 6198). *Roman L. M. c. “Unidad Editorial, SA”, “Editorial del Pueblo Vasco, SA” i altres.* Informes gràfics a “*El Mundo del País Vasco*” (12.7.1993) i “*El Mundo del Siglo XXI*” (17.2.1993), reproducció exacta d'un altre d'anterior publicat a “*ABC*”, sobre l'organigrama d'ETA, en què s'inclou l'actor. “*El Correo Español-Pueblo Vasco*”, “*Deia*” i “*Egin*” es feren ressò de la notícia. [30.050; --; --]
- 35.** 31.7. (A. 6206). *Pilar C. P. c. Germán L. C.* Article del demandat a “*Hoy de Badajoz*” (6.2.1990) en el qual fa expressions contra l'actora. El demandat fou absolt (SJP Badajoz, 15.11.1993) de la querella interposada per Pilar C. P. Prescripció de l'acció. [--; --; --]
- 36.** 19.9. (A. 7631). *Bonifacio S. J. T. c. “El Mundo de Valladolid Comunicaciones Vallisoletanas, SA” i altres.* Article a “*El Mundo de Valladolid*” (23.4.1993) titulat “*Denuncia por acoso sexual a un Guardia de Seguridad de Canteraz*”, en què es diu que l'actor havia assetjat sexualment una monitora de natació. [3.005; 3.005; 3.005]
- 37.** 27.9. (A. 7032). *Rafael M. G. c. “Unidad Editorial, SA”* (editora de “*El Mundo*”), *Pedro J. Ramírez y Melchor M.* Articles a “*El Mundo*” (2.9.1991, 3.9.1991 i 6.9.1991) sobre la investigació seguida contra l'actor, Tinent Coronel, per la mort de quatre terroristes en una operació policial a Bolívia i per intercepcions de comunicació il·legals a polítics a l'oposició d'aquest país. [18.030; 6.010; --]
- 38.** 11. 10 (A. 7722). *José Manuel P. G. c. Miguel A. M., Segundo A. G., “Antena 3 de Radio, S. A.” i Ministeri Fiscal.* Miguel A. M., a un programa radiofònic, diu “*golfo*” a l'actor i, referint-se al programa “*La Luchada*”, del qual era director i presentador, diu: “*(...) mueve un montón de millones y se compra la voluntad o el silencio de los colaboradores de otros medios*”. [--; 902; 902]
- 39.** 13.10. (A. 7728). *José Miguel M. H. i Fernando O. P. c. Jesús María G. N. i Eugenio L. U.* Article a “*El Diario Vasco*”, (31.5.1994) sobre les obres de reforma de l'edifici

- “Coliseo” d'Eibar i del procés municipal de contractació, en què s'acusa l'ens municipal de “*compincheo*” i “*favoritismo*” amb els actors. [--; E; E]
40. 13.10. (A. 8042). *Enrique Rodríguez Galindo c. José Benigno R. R. i “Txalaparta Editorial, SL”*. Llibre titulat “*La red Galindo*” en què es vincula l'actor amb la direcció d'una xarxa mafiosa dedicada al narcotràfic, al contraban i al proxenetisme que garantia impunitat als seus integrants a canvi de col·laboració en la lluita antiterrorista. [30.050; 30.050; 30.050]
41. 18.10. (A. 7732). *Amando A. M, Florentino F. G. i José Luis S. G. c. “Gráficas Pareds, SA”, Isabel P.H. i Faustino F. A.* Article a “*La Voz de Asturias*” (12.12.1989) sobre la interposició d'una querrela per amenaces contra el Fiscal de Grado, Amando A., per part de l'Ajuntament de Candamo, a causa de la paralització d'unes obres en què intervenia el gendre de l'esmentat Fiscal, Florentino F. [--; --; --]
42. 25.10. (A. 8486). *Rosa María C. M. c. diversos diaris, directors i periodistes d'aquests i TVE.* Publicació de fotografies de l'actora, policia municipal de Santander, unes d'actuals i altres de diferents participacions en concursos de bellesa, amb motiu de l'agressió amb arma de foc d'un policia a un altre del mateix cos per gelosia. [--; --; --]
43. 31.10. (A. 9589). “*Disega, SL*” c. *Unión de Campesinos de Zamora*. En roda de premsa de la qual es fan ressò diversos mitjans de comunicació, el president del Sindicato Agrario Unión de Campesinos Zamoranos acusa un diputat, responsable de l'Àrea d'Agricultura de la Diputació Provincial de Zamora, de prevaricació. [--; +; +]
44. 6.11. (A. 9590). *Santiago M. S. c. Arturo F. F. i “Televisión Tarancón, SL”*. Entrevista a Arturo F. F. emesa per una televisió local de Tarancón en què es diu de l'actor: “[le] vamos a meter en la coral” i li va dir “*lameculos*”. [1.503; --; --]
45. 6.11. (A. 9910). *Aurora G. V. c. Rosa C. C. i altres.* 18 reportatges a “*El Día 16 de Baleares*” sobre el seguiment d'un sumari per sostreure un infant a un hospital, apuntaven una comare d'aquest com a autora del delictes. [30.050; 30.050; 30.050]
46. 15.12. (A. 9174). *Ricardo i Martín S. Y. P. c. Pablo S.B., Alejandrina G. D. i “Ediobser, SA”*. Articles a “*El Independiente*” (13.12.1989) titulats: “*Familiares de militares asesinados por ETA investigados por el atentado de Muguruza*” i “*Cachorros ultras con ánimo de venganza*”, en els quals es feia referència als actors, fills d'un militar assassinat per ETA. [--; 12.020; --]
47. 22.12. (A. 10402). *Antonio A. P. c. “Información y Revistas, SA”* (editora de “*Cambio 16*) i altres. Publicació a “*Cambio 16*” de la transcripció d'una conversa telefònica entre l'actor i Javier R. en un reportatge titulat “*Operación 3-G*”, sobre un pla de Javier R. per a ensorrar els coneguts com a “*Los A.*”. [60.101; --; 6.010]
48. 28.12. *Francisco P. A. c. Francisco G. R. i Manuel C. G.* Pasquins en què s'acusava l'actor i dos regidors del PSOE de Màlaga d'haver provocat un desfasament econòmic de 800.000.000 pts. en una cooperativa d'habitatges, de la qual l'actor en fou directiu. [--; --; --]